

DABARTIES
BILDESIUOS

Didins Komunistinių Dvarų
Skaičių Lietuvoje

New York (LAIC) — Sovietų vyriausybės laikraštis "Izviestija" Nr. 289 pabrėžia, kad sovietų šalyse komunistų partija vadovauja visoms valstybinėms ir visuomeninėms organizacijoms. Tai sovietų konstitucija, girdi, nustatanti (panašiai ir naciai vadovavo visoms organizacijoms Vokietijoje, o fašistai — Italijoje). Be kitų dalykų, Lenino - Stalino partijos politika, rašo toliau laikraštis, yra ir kolektyvizacija, tai yra žemės iš privačios nuosavybės išėmimas ir jos kolektyvinimas, t. y. jos dirbančios bendruomenės bendru turtu pavertimas.

Ta linkme šiandien einama ir Lietuvoje. Į privačius ūkius žiūroma kaip į laikiną reiškinį.

180,000 Svarų Drabužių
Lietuviams Vokietijoje

Sausio mėnesio pabaigoje iš BALF sandėlio, 101 Grand St., Brooklyn, N. Y., išgabenta 180,634 svarų drabužių ir batų siuntinys, skirtas nuo karo nukentėjusiems lietuviams Vokietijoje. Šis yra didžiausias BALF'o siuntinys ir susideda iš šių drabužių ir kitų reikmenų: vyriškų drabužių 649 ryšuliai — 51,767 svarai, moteriškų drabužių 1,044 ryšuliai — 81,631 svarai, vaikams drabužių 284 ryšuliai — 20,000 svarai, patalynės 82 ryšuliai — 4,051 svarai, maišytų drabužių: — marškinėlių, megstinių kepuraičių, nosinių, pirštinių, pančėkų ir kitų 31 ryšulys — 2,546 sv.; 1,872 poros vyriškų batų, 10,260 porų moteriškų batų, 800 porų vaikams, 590 porų kaliošų, 3 dėžės gazu, sagų, virbalių, siūlų ir kitų smulkmenų; 500 moteriškų rankinių (handbags). Bendra šio krovinio vertė yra per \$180,000.

Visas krovinyvas pakrautas į laivą "SS Roswell Victory" New Yorko uoste. Laivas išplaukė tuojau po pakrovimo.

Si Amerikos pagalba nuo karo nukentėjusiems lietuviams Vokietijoje turėtų juos pasiekti apie vasario mėnesio pabaigą.

Šis siuntinys sudaro didesnę dalį drabužių surinktų Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo vajeus metu, pereitą rudenį. Kiekvienas BALF skyrius, parapijos ir kitos kooperuojančios draugijos yra prie to vajeus prisidėjusios.

Zemės Drebėjimas Seattle

Seattle, Wash. — Ketvirtadienio vakare, vasario 14 d. įvyko žemės drebėjimas, kuris sukrėtė 120,000 kv. mylių plotą Pacifiko šiaurvakarinėje srityje. Padarė nemažai nuostolių. Tačiau, tik keliolika žmonių sužeidė.

AMERICAN
RED CROSS

MAKE EVERY
PAY DAY
BOND DAY
Join The Pay-Roll
SAVINGS PLAN

VOL. XXXI — No. 14.

TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADIENIS (Tuesday), VASARIO (February), 19 D., 1946 M.

TEL. SOUTH Boston 2680

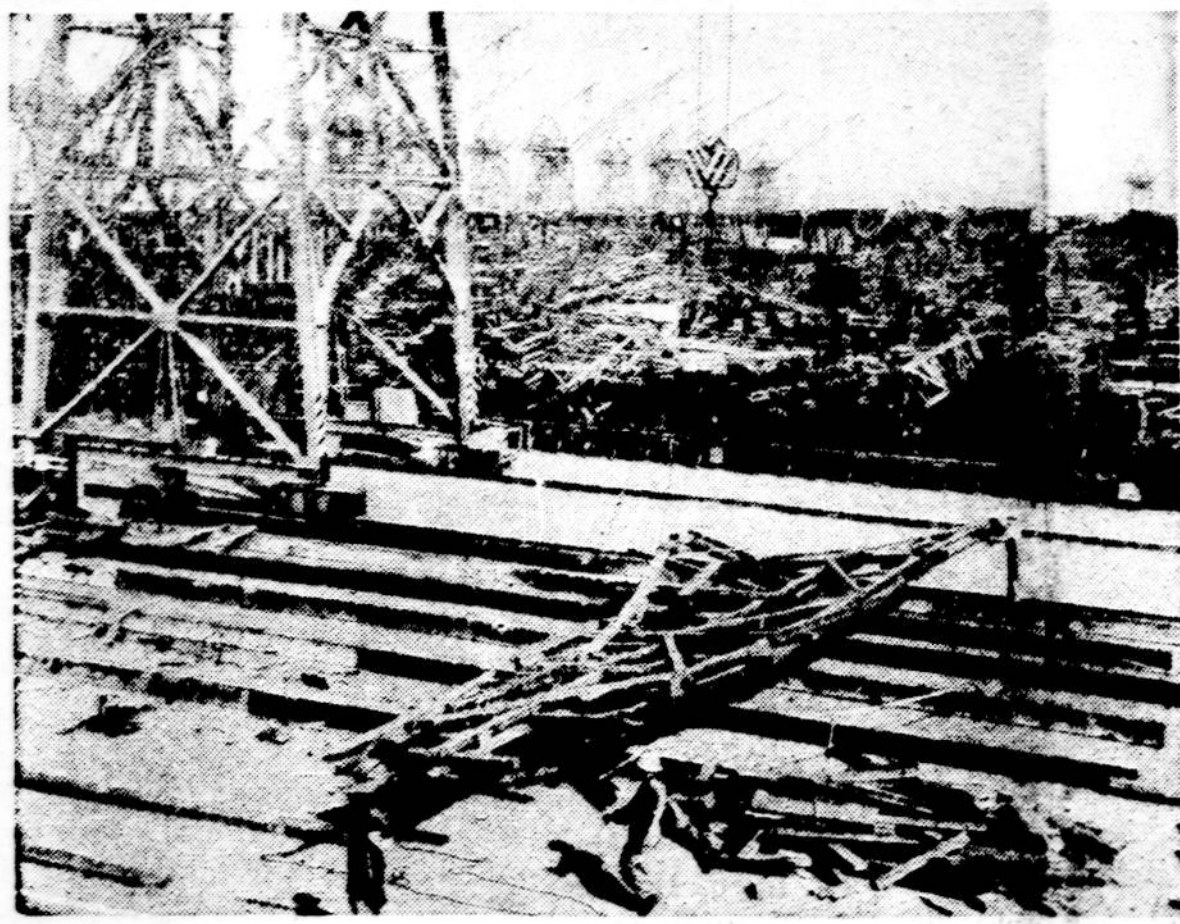
FIVE CENTS.

DARBININKAS

AMERIKOS R. K. SVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SAJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly
Newspaper
Published every
TUESDAY and FRIDAY
366 Broadway, S. Boston 27, Mass.

Lietuvos Respublikos Diena

Kalifornijoje, Laivų statybos kiemas išgriaunamas ir visa medžiaga bus suvartota namų statymui. Čia buvo statoma 14 laivų iš karto. Iš viso pastatyta 467 Liberty ir Victory laivai. Iš šios išgriautos medžiagos bus galima pastatyti 5000 namų. Taigi, matomai, namų statymas žengia prie realaus įsikūnijimo.

Susekė Raudonųjų Šnipų Lizdą

Išdavė Atomų Paslaptis Užsienių Misijai

Areštavo 15 Asmenų

Ottawa, Canada, vas. 18 — Pereitos savaitės pabaigoje Kanados policija susekė raudonųjų šnipų lizdą ir taipgi areštavo penkiolika įžymių valdžios pareigūnų, kurie esą kaltinami dėl "išdavimo slaptų informacijų" užsienio misijai Ottawoj. Tačiau kol kas neįvardino kas toji "užsienio misija" yra, bet autoritetingai sakoma, kad tai sovietų Rusijos ambasada.

Yra kaltinimų, kad išduota atomų energijos paslaptys. Vedamas tyrinėjimas.

Rusijos ambasada tyli. Spauda negauna jokių žinių ar komentarų iš Rusijos ambasados. Tyrinėjimas gali iškelti daug svarbių dalykų.

Keturi Amerikiečiai Įvesdinti Kardinolais Kartu Su Kitais 28

Vatikano Miestas, vas. 18 — Šiandien Jo Šventenybė Popiežius Pijus XII oficialiai paskelbė ir įvesdino trisdešimt du naujus Kardinolus tarpe kurių yra keturi Amerikiečiai.

Dabar yra 27 italai ir 42 įvairių tautybių Kardinolai. Jo Šventenybė, Popiežius Pijus XII, kalbėdamas slaptose konsistorijose, pareiškė: "Ši Bažnyčia nepriklauso vienai rasei ar vienam žmonei ar tautai, bet visiems žmonėms vienos šeimos, kurie yra Kristaus dieviškuoju krauju atpirkti ir bendrai Dieviškos Sielos rišami".

Kitas UNO Susirinkimas New Yorke

Londonas, vas. 18 — Penktadienį, vasario 15 d. pasibaigė Suvienytų Tautų Organizacijos susirinkimas, kuriame dalyvavo 51 tautos atstovai.

Suvažiavimas pasirinko laikiną vietą New York, kur įvyks sekantis susirinkimas šių metų rudenį. Pastovi vieta bus prie New York ir Connecticut sienos.

UNO sekretorius Liebesiusdamas keltis į New Yorką, jau pasirinko keliolika pagelbininkų.

Susidarė Naujas Egipto Ministerių Kabinetas

Londonas — Pereitos savaitės pabaigoje atsistatydino Egipto ministerių kabinetas. Sudarytas naujas kabinetas, kurio premieru yra Ismail Sidky Pasha. Jis taipgi pasiūlo vidaus ir finansų ministerių pareigas.

Naujas premieras sako, kad kraštas vieningai stovi už nepriklausomybę.

Rusija Nenorėjo Išleisti Vengrijos Prelato

Roma, vas. 18 — Rusijos militarė valdžia nenorėjo duoti leidimo Vengrijos arkivyskupui Josef Mindszenty, kuris yra paskirtas kardinolu, vykti į Vatikaną.

Vėliausios žinios praneša, kad Arkivyskupas Mindszenty gavo leidimą į Jung. Valstybių karo lėktuvu buvo išvežtas į Vatikaną. Greičiausia, kad Jung. Valstybių militarė valdžia padarė spaudimą ir raudonieji turėjo sutikti.

Lenkų gen. Anders pasmerkė raudonųjų fašistų kaltinimus, ir pareiškė, kad Lenkija yra bejėgė Rusijos žnyplėse. Jo vadovaujami vyrai yra pasiruošę grįžti į Lenkiją, sako jis, "kada Lenkija bus laisva ir lenkų valdoma". Bet ne dabar.

"Mes norime būti laisvūs"

Automobilių Industrijos Streikas Dar Neužbaigtas

Detroit, Mich., vas. 18 — General Motors korporacijos darbininkų streikas tęsiasi. Buvo gaudų, kad jau eina prie užbaigos, bet unijos vadas pareiškė, kad streikieriai būtų savo vietoje, nes dar nesutartinai algų ir kitais klausimais.

Derybos tebevedamos. Yra viltis, kad greitai laiku susitaisins.

ADF Ieina Į Suvienytų Tautų Organizacijos Tarybą

Londonas, vas. 18 — Baigiantis Suvienytų Tautų Organizacijos susirinkimui, kilo daug ginčų dėl įsileidimo Darbininkų Unijų Pasaulio Federacijos ir Amerikos Darbo Federacijos atstovų į ekonominę ir socialę tarybos komisiją patarėjais.

Sovietų Rusijos ir sovietinės Ukrainos atstovai labai nriešinosi įleisti Amerikos Darbo Federacijos atstovus. Jie tik norėjo, kad būtų įleisti Darbininkų Unijų Pasaulio Federacijos atstovai, į kurią įeina ir sovietų Rusijos "unijos". Toji Federacija yra "raudonųjų" kontrolėje.

Visiems yra žinoma, kad sovietų Rusijoje nėra laisvų unijų, kokias mes turime Amerikoje arba kokias yra Anglijoje. Rusijos darbininkai ir jų "unijos" yra pilnoje valdžios kontrole. Jie negali kelti reikalavimų dėl algų ar darbo sąlygų, negali streikuoti.

Todėl Jung. Valstybių atstovai atsisakė įleisti Amerikos Darbo Federacijos atstovus į Suvienytų Tautų Organizacijos komisiją lygiomis teisėmis, kas ir buvo padaryta. Ir jeigu atsirastų daugiau panašių organizacijų, tai ir jos bus priimtoms.

LENKŲ GENEROLAS PASMERKĖ RAUDONŲJŲ KALTINIMUS

Roma, vas. 18 — Kaip žinoma, Varšuvos lenkų valdžia pareikalavo, kad Anglija demobilizuotų lenkų armiją Italijoje, kuri yra gen. Anders vadovybėje.

Rusija sako, kad toji lenkų armija Italijoje sudaro pavojų taikai. Kaip lenkai raudonieji, taip ir sovietų raudonieji fašistai reikalauja, kad lenkai kareiviai būtų grąžinti Lenkijon.

Lenkų gen. Anders pasmerkė raudonųjų fašistų kaltinimus, ir pareiškė, kad Lenkija yra bejėgė Rusijos žnyplėse. Jo vadovaujami vyrai yra pasiruošę grįžti į Lenkiją, sako jis, "kada Lenkija bus laisva ir lenkų valdoma". Bet ne dabar.

"Mes norime būti laisvūs"

Generalis Streikas Lancaster Miestelyj

Lancaster, Pa., vas. 18 — Čia streikuoja Conestoga Transportacijos kompanijos darbininkai. Tačiau kompanija nesulaikė transportacijos. Dalinai tęsia aptarnavimą.

Bepikietuojant, įvyko streikierių su policija susikirtimas. Policija areštavo du unijos viršininkus. Juodu kaltina kurstymu riaušių.

Amerikos Darbo Federacijos nariai paskelbė generalį streiką tame mieste, ir sako, streikuosią, kol galutinai Conestoga Transportacijos kompanijos darbininkai laimės streiką.

Gubernatorius Tobin Paskelbė Lietuvos Nepriklausomybės Šventę

Gubernatorius Maurice J. Tobin

Kaip pereinamais metais, taip ir šimet Massachusetts valstybės Gubernatorius Maurice J. Tobin, įvertindamas Lietuvos ir lietuvių pastangas kovoje dėl nepriklausomybės, išleido Lietuvos Respublikos Dienos proklamaciją, kurios tekstas yra š toks:

A PROCLAMATION

February 16th, 1946 marks the 28th Anniversary of the Republic of Lithuania. This memorable date will be appropriately observed throughout the United States and in all parts of the world wherever Lithuanian people live.

From 1918 when Lithuania regained her independence up to the time of the German occupation, Lithuania had proved herself a progressive, efficient, capable nation. She had stabilized her economic, industrial, agricultural and political life, and her people enjoyed the happiness of liberty.

The present situation of Lithuania is one more of the vicissitudes endured by that noble nation, but every lover of freedom will join in the prayerful hope that as in the past her heroic people will never lose faith in their destiny, but will regain their rightful place in the world.

Therefore, in recognition of the unconquerable spirit of Lithuania, and in tribute to the more than 75,000 persons of Lithuanian descent in the Commonwealth of Massachusetts who contributed wholeheartedly to the winning of the war for the preservation of civilization throughout the world, I proclaim as Republic of Lithuania Day, Saturday, Feb. 16, 1946, and I call upon all interested persons, groups, and organizations to cooperate appropriately in its observance."

Given at the Executive Chamber in Boston this Thirteenth day of February in the year of our Lord one thousand nine hundred and forty-six, and of the Independence of the United States of America, the one hundred and seventieth.

MAURICE J. TOBIN

By His Excellency the Governor

F. W. COOK

Secretary of the Commonwealth

GOD SAVE THE COMMONWEALTH OF MASSACHUSETTS

Taip tai proklamavo Lietuvos Respublikos Dieną mūsų valstybės Gubernatorius Maurice J. Tobin, nuširdus lietuvių draugas.

Visi patriotingieji Lietuviai iškilmingai minėjo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį bažnyčiose ir svetainėse. Minėjimuose sudėjo aukų kovai dėl Lietuvos nepriklausomybės atgavimo ir priėmė rezoliucijas Lietuvos gelbėjimo reikalui.

Baigiasi Plieno Darbininkų Streikas — Darbininkai Grįžta Darban

Washington, D. C., vas. 18 — Plieno gamybos korporacijos Tūkstančiai darbininkų sutiko pakelti jau grįžta darban. Bet uždarbininkams po 18 ir puišs mažiausia savaitė, kol se centų valandai. Tik plieno gamyba įeis į normalios korporacijos tebeveda malius vėžes.

IVAIRIOS ŽINIOS

LIETUVOJE DAR GYVAIS IŠLIKĘ KULTŪRININKAI

New York (LAIC) — Vilniaus radijas pranešė, kad eilei mokslininkų ir menininkų suteikti garbės titulų laipsnis. Liaudies mokslo srityje: prof. J. Krikščiūnui, doc. D. Rudzinskui, prof. V. Ruokui (visi Dotnuvos Akademijoje), J. Žemaičiui, prof. R. Ivanauskui, Dr. Grybauskui, prof. A. Purėnui ir prof. P. Šivickiui, medicinos srityje: prof. Mažyliui, Dr. J. Staigaičiui ir Dr. A. Džiuliuviui; menininkams: — komp. J. Bendoriui, muzikui K. Galkauskui, dirigentams J. Tallat-Kelpšai ir M. Bukšai, liaudies ansamblio vedėjui J. Švedui, dail. P. Kalpokui, (neseniai mirė), skulptoriui P. Rimšai ir J. Mikėnui, Vilniaus valstybinio teatro vyr. rež. B. Daugelevičiui, režis. A. Sutkui, baletininkams M. Juozapaitėi — Kelbauskienėi ir B. Kelbauskui, operos solistams A. Sodeikai ir J. Mažeikai ir dram. aktoriams J. Šipariui, D. Rymaitei ir K. Jurziui.

Kaip matome, vis tai apolitinio pobūdžio mokslų atstovai. Kiti vėl meno atstovai, vadinasi, ir vėl apolitinės manifestacijos reiškiniai. Treti — stačiai komedijantai.

Juos sovietai laiko ne tik reikalingais bet ir nepavojingais...

Apdovanotųjų sąrašuose veltui ieškosime nepriklausomybės veteranų. Jiems šiandieninėje Lietuvoje vietos nėra. Daug jų Sibire, kiti vakaruose, tretieji kapuose. Gyvais likę, dantis sukanę tyli ir... laukia. Jaunieji išėjo į mūšius.

Visi jie yra mirtini okupanto priešai ir Nepriklausomos Lietuvos viltis. Jų pavardes rusiškuose laureatų sąrašuose mes nematysime.

Lietuvių Skautų Draugovės Europoje

New York (LAIC) — Anglų, o taipgi amerikiečių ir prancūzų karių tarpe nemažai sutinkama buvusių tų šalių skautų sąjungos narių. Jų administracija noriai leido veikti skautams lietuvių stovyklose. Šios žiemos pradžioje buvo sudarytas koalicinis lietuvių skautų štabas iš įvairių pažiūrų Lietuvos skautų veikėjų. Susirūšta štabo Biuru Londone. Daromi žygiai Lietuvių Skautų Sąjungą išveivijoje pripažinti teisėtu bolševikų likviduotos Lietuvos Skautų Sąjungos tęsiniumi. Vietomis turima jau ir uniformuotų lietuvių skautų.

Neseniai LAIC yra gavęs sveikinimą iš Danijos esančių lietuvių skautų.

Fedosejev, Pospolev, Tambovcevič — Komunistų Agitatoriai Lietuvoje

New York (LAIC) — Dabartinės kvieslingės Paleckio vyriausybės laikraštis "Tarybų Lietuva" 1945 m. lapkr. 4 d. rašo, kad lapkričio mėn. 1 d. prasidėjo mokslo aukštojoje Partinėje (komunistų) mokykloje. Į pirmąjį kursą buvo priimta 400 žmonių. Kursai pradėti propagandisto P. N. Fedosejevo ir P. N. Pospolevo įžangine paskaita iš bolševikų partijos istorijos.

Tas pats laikraštis praneša, kad revoliucijos šventei Kaune suruošti sumanymus patiekė Bielauškas ir Tambovcevas, Liet. Komunistų Partijos Miesto Komiteto sekretoriai. Pastebėta, kad eilėje įstaigų ir organizacijų, greta nominalaus lietuvių, yra pastatytas rusas instruktorius ir vadovas. Tas dvylikiškas prasideda nuo pat Paleckio.

Kauno universitete Marksizmo - leninizmo seminare, bolševikų teorijas skaitė karys Prichotka, stud. Judelevič ir pan.

Curley Gavo 6 Iki 18 Mėnesių Kalėjimo

Washington, D. C., vas. 18 — Teisėjas James M. Proctor nuteisė James M. Curley, Bostono miesto mayorą, nuo 6 iki 18 mėnesių kalėjimui ir \$1000 pinigine bausme už sąmokslą ir panaudojimą pašto apgalei, kada jis buvo taip vadinamos Engineers Group, Inc. prezidentu.

James M. Curley savo dramatiškai atsiskaitė teisėją Proctor, pareiškė, kad jis tiki, jog prisitaikantieji teisėjai būtų pripažinę jį nekaltu, jeigu jie būtų supratę šią bylą.

Curley apeliavo į U. S. circuit teismą. Jis pasilieka laisvėje su ta pačia \$2500 kaucija iki užsibaigęs apeliacijos teismas.

Penki Institutai Prie Lietuvos Mokslų Akademijos

New York (LAIC) — Bolševikai labai stropiai kontroliuoja ir tolydžiai perverso per marksistinius kursus visus mokslininkus, prisibijodami, kad jų galvosena nenukryptų nuo vadinamos "partinės linijos". Savo kontrolę raudonieji organai vykdo ir per Mokslų Akademiją. Į ją užsimota sutraukti visų šakų pasižymėjusius mokslų žmones.

"Izvestija" praneša, kad prie Lietuvos Mokslų Akademijos yra įsteigti penki nauji institutai: chemijos, geologijos - geografijos, biologijos - eksperimentinės medicinos, etnografijos ir istorijos.

Browder Išmestas

New York — Komunistų partija pirmiausia nuginėklavo savo ilgametį vadą, Earl Browder, o pereiną savaitę ir visai išmetė iš komunistų partijos. Buvo žinių, kad Earl Browder ruošiasi pats vykti į Maskvą pas Staliną ir jam išsiaiškinti, bet greičiausiai, kad tai tik komunistų burbulas.

Ką gi tokio baisaus Browder padarė komunistams? Browderio didžiausias nusikaltimas esą jis išdavęs "marksizmo - leninizmo principus."

Pažymėtina, kad su Browderiu daug kitų išsitraukė iš komunistų partijos. Suklaidinti žmonės pradeda atsipeikėti ir geriau pažinti komunizmo žiaurumą.

Lietuvių Liaudies Meno Pavyzdys Augsburgėje

New York (LAIC) — Lietuvių dailininkų skulptorių grupės iniciatyva, Bavarijos mieste Augsburgėje pastatytas įspūdingas lietuviško stiliaus kryžius. Spalvų pabaigoje kryžius buvo įšventintas. Įšventinimo programa buvo pradėta gedulo mišiomis už mirusius. Toliau sekė bažnytinės muzikos koncertas, vėliau ir šviesios. Pats įšventinimas buvo atliktas trečią iškilmių dieną.

Adm. Thomas C. Kinkaid, komandierius 16-tojo Laivyno ir komandierius Rytinių Vandenių fronto, išjungia iš jėgos kruiserį USS Brooklyn, Philadelphia Laivyno uoste. Tuomi pradeda išaktyvinti Dėdės Samo Laivyno karo laivai.

VETERANAMS PAGALBA

Klausimas — 23 metų amžiaus veteranas turi žinoti, ar pagal GI Biliaus parūpinimų jis gali stoti į seminarą, kad tapus kunigu. Ar pagal Biliaus Valdžia užmokės už tokį mokslą?

Atsakymas — Taip. GI Biliaus parūpinimai pavolina veteranams pasirinkti kokią mokyklą jie nori lankyti ir kokį mokslą sekėti.

Klausimas — Kitas veteranas klausia, ar reikia jam gauti nuo žmonos leidimą jeigu jis vėl stotų į armiją?

Atsakymas — Ne. Šeimų paskyrimai užlaikomiems tėsis su įstojimu.

Klausimas — Skaitytas praneša, kad kada jo geriausias draugas buvo užmuštas automobiliaus nelaimėje, jis paėmė jo sūnų kaip savo. Šis jaunas žuvo karo kautynėse. Kareivio apdrauda paduoda šį skaitytą kaip "beneficiary". Žmogui apdrauda buvo atsakyta, nes jis legaliai neįsūnijo jaunąjį. Ką turi daryti?

Atsakymas — Pasiuntėme tamstai form 535. Čia turėsi pažymėti kaip ilgai vaiką išlaikė. Taipgi smulkmeniškas informacijos apie kiek auklėjimas šio jaunojo kainavo, ir taip toliau. Du asmenys turi prisiekti prie šios formos. Jeigu turi laišką arba laiškų nuo jaunojo, kuriais jis minėjo kiek jis laikė tamstą tėvu, tuos irgi pridėk. Kurie tik turi panašią problemą prašomi prieš mūs kreiptis. Mes netik padėsime išpildyti šias formas, bet atstovausime prieš rating board of the Veterans' Administration, dykai.

Klausimas — Veteranas klausia, kaip ilgai turi laukti prieš paduodant prašymą dėl mokslo pagal GI Biliaus?

Atsakymas — Gali pradėti mokslą laike keturių metų po paliosavimo, arba laike keturių metų po karo pabaigos — kuris laikas vėlesnis.

Public Relations Bureau
Catholic War Veterans
Empire State Building
New York 1, N. Y.

"Buvau Lietuvišku Nuoširdumu Priimtas ir BALF'o Vardu Aprengtas"

Rašytojas Petras Babickas, gruodžio pabaigoje rašydamas kun. Dr. Krončiui apie Amerikos lietuvių teikiama lietuviams tremtiniamis pagalba, tarp kito rašo:

"Pereitų metų spalio mėn. aš atvažiavau į Italiją be pinigų, su drabužiais, kuriuos, išstius metus nešiodamas, sutryniau ir sučiurinau, nes su tais vietiniais drabužiais buvau išbėgęs iš Lietuvos. Čia, Romoje, Pasiuntinybėje prie šv. Sosto, pasijutau, kaip kitame pasaulyje. Buvau lietuvišku nuoširdumu priimtas ir BALF vardu aprengtas..."

"Negaliu be susijaudinimo rašyti Tamstai apie tai... Jūs galite įsivaizduoti žmogų, kuris viską paliko tėvynėje: žemę, namus, su daugybe knygų, paveikslų, skulptūrų, lietuviškų juostų ir liaudies meno rinkinių. Žmogus, kuris metus trankėsi Vokietijoje po bombų kruša ir žemai skrendančių lakūnų šaudymais, žmogus, kuris būdamas rašytojas, už duonos kąsnį bernavo vokiečių ūkininkui ir kuris išstius metus nežinojo nei vieno teisybės žodžio apie savo tėvynę ir tautiečius, apie savo seserį ir brolių, pasilikusius Lietuvoje, ir kuris staiga be cento atvažiavęs į Italiją pasijunta ministerio (Lietuvos ministerio!) svečiu, aprenčiamas tautiečių (iš Amerikos!) paaugkais drabužiais... Iš tikrųjų — pasaka!"

"Dėkui! Nuoširdžiausiai dėkui Jums, kunige, ir visiems broliams amerikiečiams, už Jūsų kilnų veikimą. Jūs, tur būt, sunkiai įsivaizduojate, koks skurdus yra tremtinio gyvenimas Vokietijoje ir kitur netik materialiniu, bet ir moraliniu požiūriu. Tik viltis, kad pasaulį tvarko didesnė už žmonių, — Amžinosios Teisybės Jėga, — gaivina mus visus ir teikia vilties, kad sulauksime svajonių išsipildymo!"

ARKV. SKVIRECKAS 45 MINUTES KALBĖJOSI SU PIJUMI XII

New York (LAIC) — Kauno arkivyskupas metropolitas J. Skvireckas buvo priimtas Pijaus XII audiencijos metu. Popiežius pažadėjo visą galimą pagalbą lietuviams.

Kaip žinome, Romoje veikia lietuvių kolegija, tuom tarpu prisiglaudusi prie Collegio Pio Latino Americano, kur jau yra apie 20 lietuvių teologijos studentų. Jie yra Vatikano Studijų Kongregacijos žinioje, kuri lietuviams rodo nemažą palankumą.

Romos lietuvių tarpe gyvas kultūrinis gyvenimas. Kas savaitę ruošiamos paskaitos, literatūros pobūviai ir tt.

Sekmadeniais atliekamos lietuviškos pamaldos.

Lenkų Kilnojimas

New York (LAIC) — Vietinės lenkų spaudos žiniomis, iš anapus Kurzono Linijos į "Naująją Lenkiją", iki šiol, liko perkelta apie 585,000 lenkų iš Ukrainos, 140,000 iš Baltijos ir 40,000 iš Lietuvos. Tuo pat metu iš Lenkijos į rytus "repatrijuota" 300,000 ukrainiečių ir 30,000 baltgudžių. Apie 600,000 lenkų vis laukia, anapus Kurzono Linijos, ženklo pajudėti (t. y. likę lenkai Ukrainoje, Baltgudijoje ir Lietuvoje).

Tuo pačiu metu, eina gyventojų kilnojimas ir pačioje Lietuvoje. Iš centrinės Lenkijos lenkai urmu keliai į vakarus, ir nuo vokiečių apvalytus ir prie "Naujos Lenkijos" priskirtus plotus. Iki šiol, perkelta daugiau 1,300,000 žmonių. Kiti 100,000 bus keliai šį pavasarį. Lenkai iš Vilnijos daugumoje apgyvendinti Vislos žiotyse prie Danzigo ir, apskritai, Pamaryje.

Naminė Produkcija Lietuvoje

New York (LAIC) — Yra žinoma, kad karų ir įvairių socialių sukrėtimų metu, pakryksta ne tik administracinis aparatas, bet ir žmonių moralė.

Alkio, šalčio, teroro, netikro rytojaus ir desperacijos veikiamais, žmonės metasi į juodąjį turgų, į spekuliaciją, į vagiavimą, į plėšikavimą ir šiaip į įvairius nelegalius užsiėmimus.

Ypatingai pelninga pasirodo naminių svaigalų gamyba, kuri dažnai okupantų apkvaidina, ji padaro mažiau pavojingą. Nuo pirmojo karo laikų, kai rusų - vokiečių frontas kurį laiką tabilizavosi Lietuvoje, o Rusijoje buvo įvesta prohibicija, geriausiais naminės vartotojais buvo rusų kariškiai. Iš tų laikų Lietuvos kaimo žargonas pasipylė nauju žodžiu "samogonas" (suprask savom priemonėm vartyta). Naujiems vargams Lietuvą užplūdus, naminės pramonė ir vėl išsibuvojo.

Vokiškosios okupacijos metu ji buvo vadinama "Mondschein" — kito okupanto atneštu žodžiu — (Mondschein reiškia mėnesiena). Šis žodis gali reikšti, kad naminės produkcija yra atliekama slapčiomis, nelegaliai, nakties metu. Taip pat gali reikšti, kad jos paragavus, akys pasirodo mėnesiena. Trečiai iš eilės okupacijai užėjus, Mondschein, greičiausiai, ir vėl netrukus virs samogonu.

Gaunami iš Lietuvos pranešimai rodo, kad rusiškas okupantas itin sunkiai susivaldo nepamėginęs samogono.

Visiems BALF Skyriams

Pereitų metų gruodžio 29 d. iš Centro visiems skyriams pasiūsti žali lakštai, kuriuose skyriai prašomi pažymėti skyriaus numerį, adresą, pereitų metų duokles ir valdybos narių pavardes ir adresus.

Iki šiol tik keletas skyrių tuos lakštus grąžino.

Visi skyriai, kurie iki šiol tų lakštų negrąžino, malonėkite paskubėti, nes, naujiems metams prasidėjus, reikia tvarkingai vartyti naują darbo barą.

Skundas — silpnų žmonių ginklas.

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

Surinko ir išleido

Kun. P. M. Juras

Maldaknygė turi 788 puslapius. Minkštas odos viršelis; papuoštas lietuvišku kryžiumi. Paauskuota, išoriniai puiki, patraukli, bet viduje dar gražesnė. Joje telpa 106 paveiksliukai. Daug jų paimti iš Mišiolio.

Lietuvišku menu dabintų raidžių 22. Evangelijos Sekmadieniams ir Bažnytinėms šventėms. Noveņu 12. Litanių 16. Vainikų maldų (Karunkėlių) 7. Giesmių 9. Trejos Mišios (Vienos Liturginės — maldos iš Mišiolio). Gaudys Verksmai. Arti šimto puslapių pašvęsta maldoms ir šv. Sakramentams.

Nurodoma geri darbai, už kuriuos galima laimėti atlydus. Labai daug įvairių maldų su atlydais. Nurodoma gyvenimo pagrindai — atspausdinta visi Poteriai. Raidės aiškios ir įvairios. Kalba graži. Iš priežasties karo spausdinta nedaug. Paskubėkit įsigyti. Kaina — \$3.50. Rašyk:

DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"Darbininko" Administracija,

Siunčiu \$..... ir prašau prisiųsti knyga(s)

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS šiuo adresu:

Vardas ir Pavardė

Gatvė

Miestas ir Valstija

Ar Įvyksta Šiandien Stebuklų? Taip!

Tai sužinosi perskaitęs

Prof. Dr. Vyskupo Būčio garsią knygą:

SVENČ. P. MARIJOS APSIREIŠKIMAI LIURDE

Šia knyga susidomėjo visi Amerikos Lietuviai.

Ją skaityti ir netikintieji!

Liurdo knyga

Gausiai paveiksluota, gražiai kietais viršeliais įrasta, virš 500 puslapių.

KAINA — \$3.50

Kreipkitės su užsakymu:

DARBININKAS

366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES: PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly \$4.00 Amerikoje metams \$4.00
Domestic once per week yearly \$2.00 Vieną kart savaitėje metams \$2.00
Foreign yearly \$5.00 Užsieny metams \$5.00
Foreign once per week yearly \$2.50 Užsieny 1 kart sa-tėj metams \$2.50

DARBININKAS

866 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone SOUTH Boston 2680

Susijaudinimas Dėl Slaptų Sutarčių

Labai pasipiktino Amerikos visuomenė dėl padarytų Jaltos slaptų sutarčių, tarp Roosevelt, Churchillio ir Stalino. Seniai žinoma, kad visose istorijose įvykusiose taikų konferencijose atsiradavo slaptų sutarčių, kurios tik tuomet aiškiai išsivadavo, kai žmonija jomis jau nesidomėjo. Žinodami tokią taikos konferencijų tvarką, Amerikos laikraštininkai tuojau po Jaltos konferencijos pastatė viešą klausimą: ar ten nepadaryta tokių sutarčių, kurias neparanku dabar garsinti? Užtikrinta, kad panašių sutarčių nėra buvę. Bet štai, vos tik metams praslinkus, išėjo aiškiai, kad Jaltos konferencijoje slaptų sutarčių būta, ir tai tokių, kurios paliečia pačios Amerikos gyvybinius interesus, ir vis Rusijos naudai. Atiduota Rusijai (jei ji stosi į karą prieš japonus) Kurilų salos, pietinė Sachalino dalis, Port Arthuro uostas ir Mandžūrijos geležinkelis, kuris neva bus vartojamas bendrai su kiniečiais. Labai keista, kad Kinija apie tokią sutartį nieko nežinojo. Reiškia, du "didikai" atidavė trečiajam svetimas žemes. Tuo būdu stambiai nusižengta prieš teisingumo principą. Pigu įsivaizduoti, kaip gali jaustis kiniečiai, už kurių nugaros dalinama jų žemė, ir tai tokia, už kurią buvo kilę du karai: japonų su kiniečiais ir rusų su japonais, t. y. už Mandžūriją, ypač už labai svarbų jos uostą Port Arthūrą. Maskva, suprasdama, kad reikia nors dėl akių išlaikyti sutarties sąlygą, t. y. kovoti prieš japonus, laukė paskutinės dienos ir vos jos nepažiojo. Kai krito ant Japonijos miestų atominė bomba ir buvo aišku, kad japonai bet kurią valandą pasiduos, raudonoji armija galvotrukčiais įsiveržė į Mandžūriją ir danų pliekti jau parblokštą ir pakrikusį priešą. Bolševikų "karas" tęsėsi 48 valandas. Tai juokina per trumpa. Kad bent pajukimo išvengtų, jie pailgino "karą" iki 10 dienų, "narsiai" mušdami jau pasidavusius japonus. Jaltos laimikis buvo išgelbėtas, nes maskoliai vis dėlto — kariavo! To dar negana. "Laimėjimą" reikia rusiškai nachalumu patepti: bolševikai, kaip "aktyvūs" karo talkininkai, pareikalavo lygių su amerikiečiais teisių Japonijos likimui spręsti!

Nelaiminga ta Jalta — vasarinė carų buveinė. Dabar ji keiksmazodžiu virto. Kai Jaltos buvo parduota Lietuva, Latvija, Estija, Lenkija ir kitos šalys, pasigirdo kiek smerkimų, apgailestavimų ir — greit nusi-

Linksmi tėvai suradę savo pavogtą kūdikį. Kūdikis buvo pavogtas tūlos merginos ir parduotas už penkis penses, Maniloj, Philippinuose.

PABĖGĖLIAI DABAR AMERIKIEČIAI

Kaikurie Amerikos žmonės prijaucia tragišką likimą pabėgėlių iš Europos. Kiti neapsipažinę su faktais, daro visokius užmetimus.

Koki yra faktai apie šiuos naujai atvykusius? Tik pašalinis tyrinėjimas gali parodyti tuos faktus, ir tokį tyrinėjimą vedė Committee for the Study of Recent Immigration from Europe, kuris komitetas buvo organizuotas 1944 m. Jį sudaro penkios svarbiausios tautinės pabėgėlių patarnavimų organizacijos su kooperacija daugiau negu 200 įstaigų ir komitetų, kurie imigraciją interesuoja, kaip ir pabėgėlių organizacijų visoje šalyje. To komiteto tyrinėjimas gražiai aprašytas naujoje knygelėje "The Refugees are Now Americans", išleista Public Affairs Committee of New York. Direktorius su laikinomis vizomis, nei to svarbaus tyrinėjimo buvo Maurice R. Davie, pirko 1944 m. ir apsislojo

Department of Fort Ontario, netoli Oswego, N. Y. — dėl kurių Prezidentas Trumanas išleido jo direktorį apie išvietintų asmenų imigraciją. Samuel Koenig, mokytojas sociologijos Brooklyn College, New York.

Kiek pabėgėlių atvyko į Jung. Valstybes? Tai pirmas klausimas, kurį knygelė atsako.

Cituoja tikras skaitlynes atvykusių imigrantų iš "refugee" kraštų nuo 1933 — 1944. Iš viso 318,235. Skaitlynių dėl Didžiosios Britanijos, Airijos, Švedijos, Portugalijos ir Šveicarijos nepažinoma. Bet kai dangi daugumą šių kraštų nebuvo ašies okupuotos ar išimtos, daugumą šių kraštų atvykusių imigrantų, kurie ba ašies dominuotos pradžioje 1933 m. tie 318,235 ypač liečia tuos, kurie atvyko 1930 m. Kada atvykstantieji imigrantai galėjo dar pagrobti kiek nors savo turto.

Rokuojama, kad į tą daugumą, 243,862, neįeina daug sunkiau prisipti prie Amerikos gyvenimo negu pirmiau atvykusieji. Prievarta apledo savo namus ir paliko kitus narius savo šeimos Europoje. Juos visokia propaganda skundė ir baisiai buvo persekiojami. Ir daug

kaip ji, tas buržuiskas nykštukas, galės išsilaikyti? — Įdomu, — tarė Pataška — kokiais daviniais paremta ta keista pranašystė? — Keista pranašystė! — šūktelėjo Pilvutis. — Visai nereikia pranašo tam žiūrėti. Tik kurmiai buržujai to nemato. Rusijos revoliucijos pradai tiek įsivyravę, kad laukia tik progos aiškiai prasimušti. Už poros metų pamatysite, kaip triukšmingai grius milžinas ant molio kojų. Vokietija...

— Slenčioj Rusijoj nėra kam griūti, sako Dostojevskis. Ten viskas pasileis į purvyną, — nutraukė jo kalbą Andrius. Pilvutis neskaniškai nusispiovė. — Ir vėl tas Dostojevskis. Nors sykį pamiršumei tą buržuiską piuklą. Pasileis į purvyną... Hm... O pagaliau gal ir tiesą pasakė tas buržuiskas neva genijus. Tik reikia pridėti: ir kruviną purvyną. Taip, buržujų kraujas užlies purvynus jų darbėlius. — Bet tai ne paties Dostojevskio mintis. Tuos žodžius jis įdėjo į vieno panašaus į tave, ciniko burną — pataisė Andrius. — Ha! Tai jūs mane ciniku vadinate! — kažkokiu žiauriu pasigėrėjimu tarė Pilvutis. — Karčią tiesą jūs cinizmu užvardinot. Tegubus ir taip, dėl žodžių nesiginčysiu. Bet mes nutolome nuo temos. Juk kalbame apie revoliuciją. Rusijoj ji pirmiausia pasirodys. Pasakui seka Vokietija. — Nežinau ką šneki — pertarė Pataška. — Revoliucijos Vokietijoj nieks nesulauks. Juk ne pats nebeįsdrįsti vokiečių kareiviams apie revoliuciją kalbėti. Manau, kad nepamiršai, kaip jie anąsyk tave aplamdė. — Aplamdė, biurybės — lyg į save prabilo Pilvutis. — Bet jau čia ir mano kaltė. Perdrąsiai pradėjau propagandą varyti. Iš pirmo karto taip negalima. — Nė iš pirmo, nė iš antro, nė iš trečio! —

KUNIGAMS PRANEŠIMAS

Jau išėjo iš spaudos naujas bažnytinis "Vadovėlis", Kunigų Vienybės seimo patvirtintas, kuriame randasi Gavėnios, Gegužės, Birželio, Spalio ir Šv. Sakramento pamaldos, taipgi procesijose vartojamos giesmės, maldos po skaitytinių mišių ir kitos dažniausiai vartojamos bažnyčioje maldos.

Pamaldos, kokios ten nebūtu bažnyčioje, žmonėms darosi šaltos, nežingei-džios, jeigu jis jų negali sekti, jeigu jų maldaknygės nesutinka su kalbamo-

mis maldomis ar giedamomis giesmėmis ir už tai pradeda rečiau lankytis į tas pamaldas. Maldos po skaitytinių mišių už Rusijos, mūsų engėjos, atsivertimą būtų daug įspūdingesnės, jeigu visa bažnyčia kalbėtų "Sveika Karaliene". Visai kitaip jaučia si žmogus, jeigu Gegužinėse pamaldose jis gali iš pilnos krūtinės užtraukti giesmę "Sveika Marija". Birželio pamaldose "Atsidžios, jeigu jis jų negali sekti, jeigu jų maldaknygės nesutinka su kalbamo-

pabėgėlių visiškai nesu-parato dalykų čionai. Visi parodė didelio narsumo. Komitetas rado, kad jie norėjo sekti Amerikos gyvenimo standarto. Raportai parodo, kad jie dalyva-vu visuomeniniame gyvenime. Jie remia demokrati-ją ir prisidėjo prie įvairių karo pastangų — ginkluotose įgose, namų fronte, ir t.t.

Beveik pusė pabėgėlių jau tapo Amerikos piliečiais. Kiti laukia paskutinių popierių.

Nors prieš karą kaikiurios profesijos ir kaikiurios darbininkai, net ir apylin-kės manė, kad tie pabėgė-liai bus mūsų konkurentai, bet per daug buvo darbo šioje šalyje visiems darbininkams. Beveik visi šie imigrantai save užlaiko, nors nederba tokį darbą, ir už tai kviečiu visus kuo-nigus parsitraukti kiek

į faktą, kad šie pabėgėliai šioje šalyje pradėjo naują rūšių užsiėmimus, pastip-rino egzistuojančius, iš-vysto naujas rinkas, įvedė naujus procesus. Autoriai nustebinti matyti kokių greitumu šie pabėgėliai stengėsi tapti dalis šios krašto. Į trumpą laiką toli nukeliavo.

Public Affairs Committee, 30 Rockefeller Plaza, New York City 20, išleido šią įdomią knygelę "The Refugees are Now Americans".

Mūsų jaunoji karta neįpratus lietuviškai skaityti, bet kuomet iš "Vadovėlio" kartu su vyresniaisiais gieda, kalba maldas, po truputį įpranta ir išmoksta gražiai lietuviškai skaityti. Tai kartu ir šventas ir patriotinis darbas. Šiandien manė, žmogaus, kad jis gailėtųsi 25 centų tobei per daug buvo darbo liui", reikia tik jam išaiš-kinti, paraginti ir duoti progą tokį "Vadovėlį" įsi-gyti. Aš kalbu iš patyrimo ir už tai kviečiu visus ku-nigus parsitraukti kiek galima daugiau tų "Vadovėlių", platinti žmonių tarpe, patiems pamaldose jų laikytis ir pamatysite, kad mūsų pamaldos bus gyvesnės, žmonėms malonesnės, daugiau į jas lankysis ir dvasinė nauda bus didelė. "Vadovėlio" reikalauis kreipkitės pas mane.

Kun. K. A. Vasys,
15 Highfield Rd.,
Worcester 4, Mass.

Daug lengviau numirti už moterį, negu su ja gyventi. Ernest Dowson.

VYTIS ir ERELIS

APYSAKA

XXIII.

Klasta

... Aš jums sakau, kad tie visi storpilvisčiai, storpilviai ir storkakliai sudaro nepakenčiamiausią buržujų klasę, — karščiausi Pilvutis. — Nėra biuresnio tipo kaip storkaklis kūlokas. Tai begėdiškas išnaudotojas, akypelėša, raguota kiaulė... — Atsiprašau, — nutraukė jo kalbą Storpilvis. — Pirmiau negu užbaigsi tų gražių vardu litanią, aš norėčiau iš tos buržujų klasės išsitraukti. Prie ko čia Storpilvis? Storpilvis, storkaklis — tai suprantu, bet storpilvis, žmogus storais nuo darbo pirštais, juk tai proletaras, ar ne?

Tarp draugų pasigirdo jaukus kiksėjimas. — Dar nepradėjo gerai įsiuoliuoti, o jau Storpilvis ant jo užsisėdo — čyptelėjo Apy-senis.

Pataška paniekinančiai nusispiovė. — Tas engimas buržujų ir kaišiojimas mums proletaryjau pradeda gerokai nusibosti. Kirščiau lažybų, kad Pilvutis iš knygy tai išskaitė. Gyvenime jis nemokėtų atskirti buržujų nuo proletaro, ypač Lietuvoj.

Pilvutis, iš visų pusių užpultas, dairėsi, su kuriuo oponentu susikirsti. Pasirinko Patašką.

— Neatskirčiau Lietuvos proletarų nuo buržujų? Bet čia nėra kas atskirti. Lietuvoj kol kas nėra proletarų. Ten visi buržujai — ir storkakliai ūkininkai, ir kamininkai, ir dvare-lumėčiai. Patys muskuriausi driskiai bur-

žuiskai nusiteikę. Kai nieko neturi, tai jie klusnūs vergai, bet kiek praturtėję, tuojau virsta kitų išnaudotojais. Lietuvoj dar nėra klasių susipratimo. Ten varguomenė tai gyvi senosios Romos vergai. Proletariatas ten tebemiega, ir mūsų pareiga jį pažadinti. Reikia sukelti klasių kovą.

— Bet kas iš to gera? — paklausė Pataška. — Mes tik sukeltume vargšus prieš vargšus. Kiltų nereikalinga suirutė ir savitarpinis žudymas. Lietuvoj kapitalistų nėra ir jokių apčiuopiamų klasių nesimato. Kam čia nauda, kad sukėlei berną prieš ūkininką? Tada skurdžius smaugs skurdžius. Ir koks čia socialistams džiaugsmas?

— Aha! — triumfaliai sušuko Pilvutis, — ot čia ir visa svarba, kad bežemės proletaras susipras, kas esąs, ir smaugs žemės paveldėją kūloką — ūkininką. Reikia nuslopinti kapitalizmas pačioj užuomazgoj ir jo pradus iš pašaknų išrauti. Juk žemės savininkas jau ir yra buržujus bei smulkus kapitalistėlis. Tik duok jam gabumų ir progos, tuojau pamatysij ką jis išaugs.

— Gabumų ir progos! — su karčia pašaipa pakartojo Pataška. — Toks ir dalykas, kad jų niekad neturės. Jūs, proletarų vadai, mokate tik žodžiais žaisti, tarsi jų prasmes nežinodami. Jūs, ne kas kiti, tik prasmegę teoretikai. Jūs mėginat įsakyti gyvenimui eiti siauromis jūsų mokslo taisyklėmis, bet gyvenimas iš jės tyčiojasi ir ragožium apverčia kurmių užsimojimus.

— Kurmių užsimojimus! — riktėlėjo Pilvutis. — Kaip puikiai tie žodžiai apibūdina buržujų ideologiją! Tai jūs kurmiai, ne mes. Jūs nieko nematote, nes bijote iškišti nosį iš tam-saus savo urvelio. Jei jūs išdrįstumėte kiek pratrinti kurmiškas savo akis, tai pastebėtumėte, kad, karui pasibaigus, Lietuva iš visų pusių bus apsiuota revoliucijos bangų. Ir

lyg mašina atreptavot Pataška. — Tu jų niekad nepasieksi. Vokietis iš prigimties priešingas tai gaivališkai netvarkai, kurią žmonės nežinia dėlko praminė revoliucija. Tur būt skambiu žodžiu nori pridengti neskaną suirutę. Revoliucija tik popieryje gražiai atrodo. Nemokšos, kiekvienam spausdintam žodyj žiūri šventą tiesą, puola ant to žodžio, kaip musės ant pasaldytų nuodų. Bet susidūrę su tikrove, išsižioja, lyg pakliuvę ant kartuvių pakaruokliai.

Pilvutis nejuokiomis ir pats išsižiojo. Nesitikėjo tokių karčių žodžių iš to, kurį skaitė vienu palankiausių revoliucinei propagandai. Kas jiems šiandien pasidarė? Visi ji puola lyg susitarę, tarsi maži perkūnėliai prieš artėjančią smarkią audrą. Nemaloniai scenai nupildyti trūksta tik Kazelėko. Bet štai ir jisai. Pilvutis prievarta sutramdė savo pyktį, kurs veržė veržėsi aiškiai. Pataškos puolimą ryžosi juokais paversti. Tad prisivertė aitrai šyptelti.

— Kad nežinočiau tavo, drauge Valdemarai, prietelingo nusiteikimo ir karšto revoliucijai palankumo, tai manyčiau, kad nori mane perkūnu nutrenkti. Žinau, kad tyčia mane erzini. Ką gi, dėl įvairumo ir tai kartais reikalinga. Bet, rimtai kalbant, revoliucija tai stambiausias istorijos padaras. Be jos sukrėtimų jokia pažanga neįmanoma. Žmonija sustingtų kaip supelėjusi bala. Darbininkai amžinai būtų pavergti.

Čia Kazelėkas neiškentė nenusispiovęs. Jis beveik niekad į ginčus nesikišdavo dėl nesugebėjimo argumentuoti, bet šiuo kartu neišlaikė ir karštai Pilvuciui atrežė: — Tamsta sakai, kad be revoliucijos nebūtų pažangos. Tai netiesa. Kaip tik priešingai. Revoliucija pažangą sustabdo. Ji paneigia ir naikina valdžios autoritetą, o be autoriteto nėra tvarkos, tai ir pažangos būti negali.

— Nė iš pirmo, nė iš antro, nė iš trečio! —

BALF SANDĖLYJE SAUSIO MĖNESY GAUTA 50,000 SVARŲ

BALF skyriai, parapijos, draugijos ir pavieniai asmenys į Balf sandėlį įvairius daiktus tebesiunčia. Per sausio mėn. daugiausiai gauta maisto. Gaila, kad kai kurie popierinėse dėžėse siųsti maisto produktai išbūrę, o stikliniai indai sumušti. Siunčiant prašome gerai surišti, nes gauname porųsių dėžių, išbarstytų milty, kavos, makaronų, cukraus ir tt. Vieni atveju siūstas stikliniai inde medus ne tik išsiliejo, kas jau yra nuostolis, bet didesnis nuostolis — su juo siųstieji rūbai buvo sutęsti, sulipę net ir išvalyti sunku.

Nežiūrint ką siunčiate, geriausias būdas viską siųsti gerai supakavus medinėse dėžėse. Praktiška siųsti sunkvežimiais — trokiais tenka tik vietoje užkrauti, o prie sandėlio nukrauti; mažiau pavojaus siunčiamiems daiktams pabirti.

Per sausio mėn. į Balf sandėlį gauta iš šių vietų rūbų, maisto, knygų svarais:

Amsterdam, N. Y., P. Kadgienė	5 sv.
Athol, Mass., Mr. A. Watkevich	11 sv.
Athol, Mass., Mr. P. Watkevich	11 sv.
Austin, Minn., Mr. ir Mrs. Mattzake	9 sv.
Boston, Mass., Balf 17 skyrius	1036 sv.
Bayonne, N. J., Balf 61 skyrius	689 sv.
Mr. Pranas J. Dudzenski	51 sv.
šv. Mykolo parapija (maisto)	136 sv.
Binghamton, N. Y., Balf 51 skyrius	910 sv.
Brighton, Mass., Fr. Alphonsus (Meikerė)	2 sv.
Brockton, Mass., šv. Roko parapija	820 sv.
Mr. W. Baronas	10 sv.
Chester, Conn., Mr. Treigys	25 sv.
Chicago, Ill., Melrose Park Balf skyrius	500 sv.
Cleveland, Ohio, Neperstojančiosios Pagalbos parapija	600 sv.
Clinton, Ind., Mr. John Skinder	85 sv.
Cambridge, Mass., Nekalto Prasiidėjimo parapija	985 sv.
(Pirmiau siųstieji rūbai 970 sv. ir 1600 sv. priskaityti prie Boston, Mass. siuntinio.)	
Mrs. Rožė Ališauskas	33 sv.
Mrs. Ursulė Liurks	11 sv.
Elizabeth, N. J., Mr. K. Baltramaitis	45 sv.
E. Chicago, Ind., šv. Pranciškaus parapija	28 sv.
Frackville, Pa., Kun. S. J. Norbutas	120 sv.
Gary, Ind., Kun. J. S. Martis	637 sv.
Grand Rapids, Mich., Mr. Peter Medlin	11 sv.
Haverhill, Mass., Balf 59 skyrius	646 sv.
Harrison, N. J., Helen Karuzas	5 sv.
Hudson, N. Y., Mr. John Jankauskas	159 sv.
Indiana Harbor, Ind., Mrs. P. Danusas ir Mrs. J. Jocias	23 sv.
Mr. J. Jurgutis	14 sv.
Mrs. Paulauskas	86 sv.
Kearny, N. J., Kun. Voiciekauskas	290 sv.
Kenosha, Wisc., Balf 103 skyrius	2100 sv.
Keweenaw, Ill., Mrs. Ursula Zalumski	38 sv.
Kingston, Pa., Mrs. A. Kadish	10 sv.
Lawrence, Mass., Balf 49 skyrius	585 sv.
Mr. Peter Zarecki	22 sv.
Louisville, Ky., Girl Scouts	16 sv.
Macon, Ga., Girl Scouts	12 sv.
Madeira, Ohio, Mr. Justine Murray	45 sv.
Manchester, N. H., Mr. J. A. Vaičiūnas	10 sv.
Manchester, N. H., Balf 53 skyrius	500 sv.
Maplewood, N. J., Mr. ir Mrs. Skudris	205 sv.
Melrose Park, Ill., Mr. Brosmski	21 sv.
Miamisburg, Ohio, Mr. C. Senseman	55 sv.
Minersville, Pa., šv. Kazimiero Seserys	4 sv.
Mount Carmel, Pa., Mr. J. Blevis (maisto)	250 sv.
Newark, N. J., Balf 35 skyrius	71 sv.
New Britain, Conn., New Britain Balf skyrius	210 sv.
Northampton, Mass., šv. Juozapo Lietuvių Draugija	625 sv.
Mr. A. Sadauskas	10 sv.
Ocean Side, L. I., Mr. S. Overzat	49 sv.
Paterson, N. J., Mr. A. Lauzim	27 sv.
Philadelphia, Pa., Mr. Kristupas Zemaitis	162 sv.
Pittsburgh, Pa., Balf apskritis	29,050 sv.
Rochester, N. Y., šv. Jurgio parapija	1515 sv.
Rockford, Ill., šv. Juozapo parapija	214 sv.
Sioux City, Iowa, šv. Kazimiero parapija	185 sv.
Schenectady, N. Y., šv. Kryž. par. per kun. A. Orvidą	103 sv.
Maisto	1440 sv.
Springfield, Mass., Mrs. Wallace	22 sv.
Stamford, Conn., Balf skyr. per S. Cibulskį (maisto)	210 sv.
(pereiną mėnesį 200 svarų)	
St. Louis, Ill., Nekalto Prasiidėjimo parapija	150 sv.
Sugar Notch, Pa., šv. Petro ir Povilo parapija	88 sv.
Tamaqua, Pa., Mrs. J. Wassel	16 sv.
Tucson, Arizona, A. J. Gerzūnas	4 sv.
Wanamie, Pa., šv. Marijos Lietuvių parapija	25 sv.

Tipiški Amerikos indijonai.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS REIKALU

Per daugelį metų jaučia- arkyvuose, išleistose kny- ma didelę spraga informa- gose, brošiūrose, ir kitose cinėj literatūroj anglų kal- vietose randasi neįkainuo- ba apie Amerikos lietu- jama brangios medžiagos vius. Lietuvių kalba tokių apie mūsų tautos Ameriko- veikalų, didesnių ir mažes- je gyvenimą ir veikimą. Į- nių, tiesa, pusėtinai. Mūsų vairių srovių grupės yra laikraščių ir kitų įstaigų išleidžiusios savo veikimo

metraščius, t. t. ir pavie- nios organizacijos, parapio- jos ir įstaigos yra taipgi išleidžiusios visą eilę savo istorijos mažesnių ar di- desnių veikalų.

Bet ta visa istorinė me- džiaga mūsų kalba yra iš- sklaidyta ir nesujungta nei vienam pilnam, bendram istoriniam veikale, jokioje kalboje.

Tokios informacinių knygų anglų kalba ypa- tingai pasigendama. Ame- rikos nelietuviai, arba šiaip asmuo, norėdamas gauti tikslesnį bendrą vaizdą Ame- rikos lietuvių, neturi kur kreiptis. Todėl dažnai jam prisieina tenkintis svetimtaučių trumpai pa- duotomis — ir labai daž- nai netiksliais informaci- jomis apie mūsų tautą.

Tiesa, Amerikos lietuvių visuomenę pradžiugino ne- seniai pranešta žinia, kad didžiulė J. P. Lippincott leidykla šią vasarą išleis Vinco Rimošaičio knygą anglų kalba apie Amerikos lietuvių. Bet toji knyga, mūsų žiniomis, bus novelės (romano) formoje. Ji, nors brangus ir seniai lauktas indėlis į literatūrą apie mūsų tautą, neatsakys grynai informacinės isto- rijos reikalui. Apie plačiai išgarsintą valdžios agen- tūros WPA ruošiamą Ame- rikos lietuvių istoriją jau keletą metų kaip nieko negirdima. Tas pats su į- vairiais kitais paruoštais ar ruošiamais rankraš- čiais ta tema.

Akivaizdoje šių trumpai paduotų faktų, mes jau pradėjome ruošti pirmuti- nę, pilną, bendrą Amerikos lietuvių istoriją anglų kal- ba. Tas veikalas apims iš- imtinai Amerikos lietuvių gyvenimo ir veikimo isto- riją. Jis pilnai ir objekty- viškai apims visas lietuviš- kas sroves ir ideologines grupes. Kadangi ruošia- mos knygos autorius netu- ri jokių pretenzijų prie isto- riko titulo, jis tenkinsis vien objektyviškais fak- tais. Minimalus veikalas bus tikrenybėje informacinė enciklopedija apie Ame- rikos lietuvių kronologinės istorijos formoje.

Knyga bus maždaug 500 puslapių didumo. Veikalas bus paduotas į spaustu- vę už apie pusantros metų, o gal ir greičiau. Norėtume pabrėžti, kad ruošiamas projektas nėra tiksliai vieno asmens išsapnuotas pla- nas, be jokio konkretaus pagrindo. Atitinkama su- tartis knygos paruošimui

Maldų Vajus Už Lietuvą!

(Vasario 16 d., 1946 iki vasario 16 d., 1947)

Ištiestomis rankomis, sopančiomis širdimis lie- tuviai, ne tik pavergtoje Tėvynėje, bet ir vargingoje tremtinystėje maldaute maldauju mūsų pagalbos! Tai- gi būtinas reikalas paremti Lietuvai gelbėti visas or- ganizacijas nuolatinėmis maldomis, komunių rate- liais ir šv. Mišiomis!

Todėl, nelaukdami, kiekviena katalikiška draugi- ja, ypač MALDOS APAŠTALAVIMO SĄJUNGOS SKYRIAI teatsiūnia savo MALDŲ, KOMUNIŲ IR ŠV. MIŠIŲ SĄRAŠUS!

Adresas:

MALDOS APAŠTALAVIMO CENTRAS
St. Robert's Hall Pomfret Centre, Conn.

☆ Mrs. K. Karpus, iš Brooklyno visų pirmiausiai at- siliepė į MALDOS VAJŲ UŽ LIETUVĄ, pradžėdama atkalbėti kas vakarą per mėnesį rožančių ir litaniją; trumpas maldas su atlaidais — 3,000; šv. Mišių su Ko- munių — 10; vieną noveną.

☆ Šv. Kazimiero par. Pittsburgh, Maldos Apašt. Sky- rius žadėjo atkalbėti 225 rožančius; 225 šv. Mišias; 225 Komunijas; 225 stacijas. O tos parapijos mokyklos vai- kučiai prisidės su 1500 rožančių; 1500 komunių; 1500 šv. Mišių; 1500 stacijų.

☆ Šv. Vincento par., Pittsburgh, N. A. Skyrius suti- ko aukoti Vajui — 500 rožančių; 500 šv. Mišių; 500 ko- munių; 500 stacijų.

☆ Šv. Kazimiero par. E. Vandergrift, Pa. M. A. Sky- rius bėga į pagalbą su 175 rožančiais; 175 šv. komuni- jomis; 175 šv. Mišiomis; 175 stacijomis.

ir išleidimui yra jau pasi- rašyta.

Kaip pilna ir komprehen- syvė ta istorija bus, pri- klausys nuo pačios suinte- resuotos Amerikos lietuvių visuomenės. Aišku, mes nesitenkinsim vien pavie- nių asmenų paduotomis in- formacijomis, nei taip pat nelaukiame, kad Amerikos lietuviai surinktų ir sura- šytų visą reikalingą me- džiagą vien mūsų sutvar- kymui. Bet, šalia visų au- toritetinių šaltinių, kurių bus mums galima surasti ir naudotis, pasiliks daug informacinių spragų, ku- rias užpildyti turėsime prašyti Amerikos lietuvių visuomenės ir vadų ir vei- kėjų tautos.

Iš anksto, tariame nuo- širdų lietuviškai aciu už moralinę paramą šiam darbiui, kurios tikimės iš Amerikos lietuvių visuo- menės.

Meldžiame adresuoti laiškų ir medžiagą auto- riui šiuo antrašu:

gai svarbu gauti:

1. Visų Amerikos lietu- vių draugijų, susivienymų, parapijų, mokyklų, vie- nuolynų, organizacijų, į- staigų, t. t. metraščių, ju- biliejinių leidinių, istorijų, ir tt.

2. Vardų (titulų) visų knygų — nežiūrint kokia kalba spausdintų — kurio- se Amerikos lietuviai yra minimi ar aprašomi, nežiū- rint kaip netikslai ar neob- jektyviška informacija bū- tų.

3. Pavienių asmenų pri- siminimų apie lietuvių vei- kimą, kūrimą, organiza- vimą, apie lietuvių vadus ir veikėjus, t. t. visose lietu- viško veikimo srityse.

EDWARD J. KUBAITIS,
8800 South Archer Avenue,
Willow Springs, Ill.

IS CIRKO GRIZUS

— Kodėl tu, Antanuk, ra- lietuvių ir galėtų būt su- šai dramblį iš didžiosios? naudejama šioje knygoje, — Oo, mamyte, kad jūs mums yra labai reikalinga. būtumėt matę, koks tai Pradžiai, mums ypatin- didelis gyvulys.

TRIPLE PLAY!
in 1978

TRIPLE PLAY!
in 1946

HOUSEWIFE TO MEAT DEALER TO SOAP MAKER, THE USED FAT TRIPLE PLAY URGED NOW BY THE DEPARTMENT OF AGRICULTURE, WILL HELP REPLACE INDUSTRIAL FATS AND OILS THAT CANNOT YET BE IMPORTED IN ANY QUANTITY FROM THE ISLANDS OF THE SOUTH PACIFIC. MEAT DEALERS CONTINUE TO PAY FOUR CENTS A POUND FOR USED COOKING FAT.

WHERE YOUR USED FATS GO!

FROM HOME TO HOME

Rusų Generolas Apie Darbininkų Padėtį Sovietuose

— Pasikalbėjimas su kiemsargiu Rusijoje. — Kodėl raudonojo generolo širdis pabalo? — Duona, kopūstai ir griekiai — kasdienė sovietų darbininko puota. — Apie darbininkų unijas ir streikus Rusijoje. — Darbininkai Sovietijoje ir parijai Indijoje. —

RAUDONOJO GENEROLO KNYGA ATSKLEIDIA DAUG PASLAPČIŲ

Viena iš pačių įdomiausių knygų, kurios buvo pėreitais metais išleistos Amerikoje, beabejo yra — "One Who Survived". Vos ji pasirodė knygų rinkoje, greit buvo išpirkta. Ją parašė rusų generolas Aleksander Barnik. Revoliucijos metu jis kovėsi su baltaisiais, būdamas Raud. Armijos nariu, jis vėliau baigė rusų Generalinio Štabo Aukštąją Mokyklą, gavo brigados generolo laipsnį. Nuo pat jaunatvės priklausė komunistų partijai, taip, kad apie save galėjo pasakyti:

— Nuo pat mano subrendimo metų nebuvo nė vienos valandos, kad aš nebūčiau buvęs komunistų partijos nariu".

Bolševikai jį pasitikėjo ir paskyrė diplomatinio atstovu į užsienį. Dirbdamas Sovietų pasiuntinybėje Graikijoje ir važinėdamas po Europą, jisai pamatė, kaip žmonės gyvena kituose kraštuose. Tada jam pasidarė aišku, kaip nepakeliamoje prispauodeje gyvena Rusijos žmonės. Kai 1937 m. prasidėjo "didysis valymas" Rusijoje — šaudymas buvusiųjų revoliucijos vadų ir generolų, kurie buvo kitokėsiu įsitikinimu, negu Stalino režimas, Barminas nutarė galutinai atsisakyti tarnauti tai kruvinai diktatūrai. Palikęs Europą ir Amerikoje įstojęs į USA kariuomenę, jis ir parašė knygą, atskleidžiančią daug paslapčių iš gyvenimo Rusijos, taigi tos šalies, kurioje jis keletą dešimtmečių diena dienon gyvenimą stebėjo.

KRUVINAS PENKIŲ VAIKŲ TEVO SKUNDAS

Savo knygoje pavaizduodamas Rusijos darbininkų gyvenimą, jisai pasakoja šitokį pavyzdį: kiemsargis turėjęs namų, kuriuose aš gyvenau, savo mažame bute, kur kurs knibždėjo pilnas va-

ku, kas vakarą taisydavo batus.

— Kodėl taip sunkiai dirbi? — paklausė jo Barminas, žinodamas, kad kiemsargio darbo diena tęsėsi ne aštuonias, ne dešimt valandų, bet buvo be pabaigos.

— Kodėl? — atsiliopė tasai. — Todėl, kad aš badauju. Aš turiu pripildyti septynias burnas, o algos gaunu 120 rublių.

— Betgi dabar, kada duodamos duonos kortelės, alga yra padidinta 10 procentų, kad būtų kuo išlyginti tą duonos kainos pakilimą. Tas turėtų padėti.

— Ar Tamsta tikrai taip manai? — vėl kalbėjo kiemsargis. — Mes esame septyni: penki vaikai ir mudu su žmona. Mums reikia septynių kilogramų duonos kasdien, nes neįstengdami nusipirkti ko nors kito, mes viena duona turime gyvastį palaikyti.

Kainos pakilo: už juodos duonos kilogramą vienas rublis, o už baltos — du rubliai. Tačiau visas mano algos pakėlimas tėra tik 8 rubliai. Neužmirškite, kad alga pakelta 10% ne nuo mano pilno atlyginimo, o nuo tos sumos, kuri, man, pagal korteles, leidžiama išleisti už duoną. O man leidžiama pirkti ne septyni kilogramai, o trys. Taigi matai, drauge, aš turiu arba dar dirbti naktimis, arba vogti, arba žiūrėti, kaip mano visa šeima badauja.

90% UŽDARBIO — KASDIENEI DUONAI

Apibūdindamas savo įspūdį po šio pasikalbėjimo su kiemsargiu, Barminas rašo:

— Aš drebėjau iš pasipiktinimo, kai patyriau, kad darbininkai, net penkiolikmetų praslinkus po "proletarių" revoliucijos, buvo tokioje desperatiškoje padėtyje. Man buvo gėda. Vargingiausių pastangų laikotarpis jau turėjo nau, savo mažame bute, ir dabar prabanga buvo

Vice Adm. Louis E. Denfield, kairėj, Chief of Navy Personnel, sveikinasi naujai paskirtą WAVES direktorę, Capt. Jean T. Palmer, USNR iš Omaha, Nebraska.

galima tik nedaugeliui; tuogi tarpu milijonai žmonių sąmoningai buvo pasmerkti neturtui ir skurdui... Ta naujoji politika nėra niekas kitas, kaip tik begėdiškas tautos apiplėšimas industrializacijos vardu. Paprasta darbo klases šeima turi išleisti 90 procentų savo atlyginimo maistui, ir kaip menkas tas maistas yra, palyginus su gaunamuoju vakarų Europos kraštuose, kur aš buvau!

KAINOS RUSIJOJE PRIEŠ ŠI KARĄ

Mėsa kaštuoja 9—10 rublių kilogramas, balta duona — 2 rubliu, juoda — vienas rublis, cukrus — dešimt rublių kilogramas, ryžiai — devyni rubliai, sviestas — 22 iki 26 rublių, dešimtis kiaušinių 10-12 rublių. Taip, kad darbininkas, kaip aukščiausias mitybos gaudamas 100-200 rublių mėnesiui, beveik visiškai negali nusipirkti nei sviesto, nei kiaušinių (nekalbant jau apie vaisius), ir tik retkarčiais tegali paragauti mėsos. Juoda duona, bulvės, kopūstai ir griekiai — tai Rusijos darbininko kasdienis maistas.

— Ta padėtis, — pabrėžia Barminas, — rūpestingai sovietų spaudos yra slepiama ir niekas gyvenančiųjų užsienyje to nežino... Skurdas proletariato, kurs viešai skelbiamas krašto "valdytojų", pasilekia nesumažėjęs. Diktatūros išlaikymui paaukojama viskas...

ALGOS IR GAMYBA

— Rusijoje, — rašo toliau Barminas, — darbininkams mokamos nepaprastai mažos algos. Tas nepaprastas išnaudojimas turėtų padengti nuostolius ir išvystyti pigią gamybą, bet bloga biurokratinė sistema, eikvojimas darbo ir medžiagų, panaikina tą galimybę, taip kad tikrumoje gamyba Rusijoje kaštuoja daug brangiau, kaip bet kuriame kapitalistiniame krašte.

DARBININKŲ UNIJOS

Bet kaip gi su darbo upejomis? Rusijoje jos yra ir jos vadinamos profesinėmis sąjungomis. Barminas kurį laiką buvo paskirtas direktoriumi bolševikų pramonėje. Jis turėjo puikią progą įsitikinti ko vertos Rusijos darbininkų unijos. Jis rašo:

AR ŽINAI

Ar žinai, berneli, kuriuo keliu joti, prie kurių vartelių žirgeliui sustoti? (2)

— Josiu, kur darželis tvorele aptvertas, aukštojo dvarelio langelis pravertas. Josiu, kur mergelė geltonoms kaselėms, raudonais veideliais, mėlynoms akelems.

Josiu, kur rūtelės garbiniais žaliuoja, kur jauna mergelė dainelės dainuoja. Joju per laukelį, aukštai saulė šviečia, mano juodbernelis vis sprandelį riečia.

Joju per girėlę — jau mėnulis teka, mano mergužėlė su rūtelėmis šneka. Joju per dvarelį — jau rasele krinta, mano mergužėlės širdis neberimsta.

Joju prie darželio — atviri varteliai, sutinka mergelė su rūtų šakele. — Sveika, mergužele, tu, žalia rūtele.

ar tau nepanūdo rūtelių daržely? Ar tau nepanūdo rūtelių daržely, o gal joms pašertum juodberį žirgelį?

— Dėkui, bernuželi, už tokius žodelius, tokių negirdėjau iki šios dienos. Man dar nepailgo "su žaliom rūtelėms, ir jomis nešersiu juodberio žirgelio.

Yra avizelių juodberniui žirgeliui, o žalia rūtelė rūtų vainikėliui.

— Nei fabriko direktoriai, nei mes — sovietų pramonės egzektivas (vykdytojai) neturėjome sau sukti galvų su bet kokiais darbininkų atstovybėmis. Darbininkų unijos lokalis (vienetas) buvo, bet jo veikimas ribavosi pildymu komunistų partijos planų. Be tų dalykų, viskas ką jie darė, buvo prižiūrimas, kad "laisvos" paskolos (o tikrumoje jos buvo priverstinės) būtų laiku išmokėtos. Nebeliko jokios apsaugos raštininkui ofise ir darbininkui fabrike.

BLOGESNIS GYVENIMAS UZ PARIJŲ IR FELACHŲ

Taip, kad darydamas ga-

lutines išvadas Barminas (savo knygos 313 ir sekančiuose puslapiuose) griežtai skelbia:

— Rusijos darbininkai gauna daug mažesnę savo gamybos dalį, kaip kad darbininkai bet kuriame kitame kapitalistiniame krašte, netgi mažiau, negu caro laikais.

Niekas užsienyje, net ir tie, kurie bandė daryti apskaičiavimus, naudodamiesi suktais sovietų duomenimis (statistikomis) nežino iki kokio pasibaisėtino vergijos stovio rusų darbininkai yra nužeminti.

— Rusijos darbininkų padėtis karo išvakarėse, taigi po 20 metų socialistinio bandymo, sąžiningai kalbant, būtų galima palyginti tik su padėtimi parijų Indijoje ir felachų Egipte, — rašo Barminas. — Tikrumoje, jų padėtis dar blogesnė, nes, nors Egipto ir Indijos darbininkai gauna menkutes algas, jie taipgi moka žemas kainas už sau reikalingus pirkinius. Tuogi tarpu Staliniškoji kaina ir darbo politika ne tik algas laiko neįtikimai žemas, bet taipgi dalykų, kurie reikalingi darbininkų šeimų pragyvenimui, kainas laiko nepaprastai aukštas. Taip, kad "darbininkų valstybės" parijai apiplėšiami dvi gubai...

"Darbininkų valstybė" virto totalitariška (visuotinė) vergija... Karas atnešė dar sunkesnes gyvenimo sąlygas... Rusijos darbininkai — blogai maitinami, bloguose butuose, iškamuoti persidirbimu ir nusilpninti nuolatinio pusbadžio gyvenimu."

SSSR ir USA DARBININKŲ GYVENIMO SĄLYGOMIS

Barminas skelbia daugeliui nežinomą faktą, kad PM redaktorių, taigi sovietams palankus žmogus, Ralph Ingersoll darė tyrinėjimus kainų ir gyvenimo sąlygų Rusijoje, tenai atsilankęs 1941 metų vasarą, ir kad priėjo išvados, jog vidutinio Sovietų darbininko uždarbis savo perkamąja galia Amerikos pinigais prilygtų dvims doleriams savaitėje, taip, kad "paprasciausias Amerikos lėkščių plovėjas nemainytų savo gyvenimo sąlygų su vidutinio mąsto sovietų darbininku."

Rusijoje nėra "milijonierių", bet, kaip rašo Barminas, Rusijos darbininkams

maža paguoda iš to, kad tie, kurie gyvena milijonierių gyvenimą, Rusijoje nevedinami milijonieriais, o "aukštais valstybės tarnautojais".

RUSIJOJE NEVALIA STREIKUOTI

— Rusijos darbininkai, kaip pavieniai asmenys, negali protestuoti; kaip junginys darbininkų unijoje jie negali streikuoti. Jo unija yra "kompanijos unija" ir kompanija, jo darbo savininkė, yra valstybė. Taip kad valstybė yra drauge ir "bosas", ir streikus uždraudžiančioji instiga, ir policija. Be to — valstybė yra tiesioginė ir visiškai unijų kontroliuojamoji, unijos Rusijoje pasidaro tik dalis policijos mašinerijos.

KO VERTAS BOLŠEVIKIŠKAS BANDYMAS RUSIJOJE

— Socialistinis bandymas Rusijoje, — rašo toliau Barminas, — visiškai nepasisekė. Sovietų biurokratija pasidarė visoje pilnumoje išnaudotojų klasės... Valstybė, kuri liko pramonės savininkė ir kuri iš vardo yra socialistinė, tikrumoje yra nauja, daug pilnesni ir daug baisesni įrankių darbininkų masių pažeminimo ir išnaudojimo sistemoje. Pagaliau Stalinas mums parodė, kad gamybos priemonėse pašalinimas privatinės nuosavybės, nepašalina žmogaus išnaudojimo. Rusijos bandymas nėra ypatingas, bet jisai duoda bendrą pamoką visam pasauliui: tikrai gyvenimo sąlygų pagerinimas masėms gali būti atsiektas tik demokratinėje sistemoje, su private iniciatyva ir konkurencija (lenktyniavimu), kada pažangi socialinė administracija (valdžia) viską laiko išmintingose ribose, o ne

tada, kai viską valstybė savinasi, kaip Rusijoje, ar kai viską smaugia, kaip Vokietijoje...

Ir taip Rusų tauta savo kraują privalo mokėti kas kart daugiau ir baisiau už bukaprotystę ir valdžios siekimą to trumparegio tyrono...

Tai vis mintys, žodis žodinis pakartotos, žmogaus, kur per 19 metų tarnavo komunistų partijai kaip karys, kaip Sovietų pramonės direktorius, kaip diplomatas, kurio sugebėjimus patys sovietai įvertino pakeldami jį į brigados generolus ir pavesdami aukštus postus užsienio pasiuntinybėse.

Dr. J. Prunskis.

Komunistų "rojus" — visi lygūs ubagai.

Amerikos Lietuvių Jaunimo Žurnalas "VYTIS"

"VYTIS" leidžia Amerikos didžiausią jaunimo organizaciją — Lietuvos Vytį.

"VYTIS" eina kas mėnesį gražiausiais paveikslais ir dėsia įdomių straipsnių, žinių iš Amerikos ir užsienio. "VYTIS" rasi žinių iš viso pasaulio.

"VYTIS" rašo apie Amerikos lietuvių jaunimo judėjimą.

"VYTIS" rasite įdomių pasiskaitymų tinkamų seniems ir jauniems. "VYTIS" redaguoja įžymus ir patyčius redaktorių Ignas Sakalas ir "VYCIUI" bendradarbiauja jo sukviešti įžymiausi literatai.

TAD, padarykite šūktį: "Tenelieka nei vienos katalikiškos jaunimo organizacijos, ar nors mažausio skyriaus, kurie neskaitytų "VYTIES". Visi skaitykite "VYTIS".

"VYTIES" kaina metams tik \$3.00

"VYTIS"

366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Juozas Kasinskas Inc.

Laidotuvių Direktoriaus

602 Washington Blvd.

BALTIMORE 30, Md.

Tel. Lexington 8595

Limosinai dėl visokių reikalų Patarnavimas Dieną ir Naktį

Užsiprenumeruokite Įdomiausią Du kart savaitinį laikraštį "DARBININKĄ"

Laikraštis "Darbininkas" yra vienas rimčiausių ir geriausių mėgstamųjų laikraščių Amerikoje. Jis išleina du sykiu į savaitę — antradieniais ir penktadieniais.

"Darbininko" kaina metams \$4.00
Pusei metų 2.00
Imant tik vieną numerį į savaitę, metams kaina \$2.00
Pusei metų 1.00

Užsiprenumeruodami money orderį ar čekį siųskite:—

DARBININKAS

366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

Gražiausių Liaudies Dainų Rinkinys

"VAI LEKITE DAINOS"

Paruošė Kun. J. Dabryla

Papildytą Rinkinį Išleido

KUN. P. M. JURAS

Knyga turi 220 puslapių, nedidelio — maldaknygės formato. Labai paranku kišenėje nešioti. Joje telpo 233 gražiausios dainos. Kaina 75c.

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

366 West Broadway So. Boston 27, Mass.

Naudingos Maldaknygės

ANIOLAS SARGAS, juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, 288 puslapiai. Kaina \$1.50

DANGAUS ZVAIGZDUTĖ, juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, 288 pusl. \$1.50

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS — Kun. Pr. M. Juras. Juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, ant viršelio įspausas lietuviško stiliaus auksinis kryžius, 787 pusl. Kaina \$3.50

JĖZAU PAS MANE ATEIKI — Kun. K. Kirvelaitis. Juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, apvalūs kampai, 254 puslapiai. Kaina \$1.25

MALDŲ RINKINĖLIS — Kun. J. B. Koncevičius. Balti celuloidiniai viršeliai. Knyga tinkama moterims ir mergaitėms. Kaina \$1.00

MALDŲ ŠALTINIS — Kun. Pr. Juškaitis. Juodi odos apdarai, auksuoti apskritūs kraštai, didelės raidės, 432 pusl. Kaina \$2.50

RAMYBĖS ŠALTINIS — Kun. Pr. M. Juras. Juodi odos apdarai, auksuoti kraštai, lietuviško stiliaus auksinis kryžius ant viršelio, 544 pusl. Kaina \$2.75

Su užsakymais kreipkitės ---

"DARBININKAS"

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Lietuvių Gyvenimas Okupantų Vergijoje Ir Išstremime

(Čia pradėdame talpinti mokytojų, dirbo lentpiūvėje, jo laisvą lietuvio tremtinio, kurį žmona taip pat: poetas A., di-gavo Amerikos lietuvis. Nei rektorius K., mokytojas T. pielytių rašė, nei gavėjo pavardžių fabrikę; mokytojas R. (Marijampolė) nepadaudame, kad nedavus liškė) — geležinkelio stotyje bi-progos Lietuvos okupantams lietuvių tikrintojai: gen. P. — raš-arba jų agentams terorizuoti tikintinų, jo žmona bulves skuto likusius pavergtoje Lietuvo-lygoninėje. Ir taip beveik visi. Je. Kaip žinoma, Lietuvos o- Sakysite, reikėjo neiti į darbą, kupantai arba jų agentai, žinoma daug išsisukinėjo, vi-sužinojo, kad tremti- saip apgaudinėjo vokiečius. niai turi giminių arba arti- Mes vokiečiams meilės neturė-mųjų, tai juos ne tik perse- jome. Jie mums buvo ir pasilik- kioja, bet tremia į Sibirą ar- žiauriais okupantais, tokiais pat, ba kalėjimuose kankina. To- kaip rusiškėję okupantai. Tarp- dėl gavę laiškus nuo tremti- judviečių buvo ir yra tik tas nių iš Europos niekad nera- skirtumas, kad vieni buvo rudi, šykite į Lietuvą saviesiems, antri — raudoni.

Kas sako kitaip, yra arba su- klaidintas, arba pikta meluoja. Iš meilės į darbą niekas nėjo. Kiekvienas norėjo iš darbo išsi- suksti, bet, savaime suprantama, tai pasisekė tik mažesnei daliai. Masė turėjo vilkti sunkią pri- verstino ir ne sau tinkamo dar- bo našą. Neinantiems į darbą nedavė maisto kortelių, metė iš- butų ir sodino kalėjimuose. To- negana. Už darbą mokėjo mažą, nors jis dažniausiai buvo sun- kus, o maisto kortelės buvo la- bai menkos. Lietuvis, sunkiai dirbdamas, gaudavo daug ma- žiau maisto negu vokiečiai. Kito- kių dalykų, be maisto, lietuviai, kaip ir kiti, svetimšaliai, beveik nieko negaudavo. Jei kas gau- davo bent kiek drabužių, tai tik išimtiniais atvejais arba per pa- žintis.

(Tęsinys)

Rašytas spalio 3 d., 1945
"Brangus Drauge:

"Kokia buvo lietuvių padėtis Hitlerio Vokietijoje? Atsaky- mas taip pat trumpas: absolu- čiai be teisės ir vergiška. Kiekvie- nas žandaras galėjo su mūsų žmogum pasielgti kaip tinkama- s: iš apsigyvenimo vietos iš- mesti, suimti, į koncentracijos lagerį įmesti. Visi turėjo būti prie darbo. Niekas, žinoma, ne- galėjo nieko turėti prieš tai, kad reikia dirbti, bet mums vie- nas darbas tebuvo prieinamas — fizinis darbas. Išimty sudarė tik gydytojai, kurių Vokietijai labai reikėjo. Šiaip visi buvo prievarta varomi prie fizinio darbo. Pailiustruosiu pavyz- džiais. Teisėjas X. dirbo lentpiūvėje; prof. V. (mišinin- kas) dirbo ūkio darbus ūkyje;

Pagalios sulaukė Hitleris- kosios Vokietijos sugriuvimo. Mūs visų akys nušvito, kad esame vakarinių demokratijų glo- boje. Juk mes ir traukėmės į Vakarų ne dėlto, kad kas mus į Vokietiją būtų viliojęs, ar Vo- kietijoje prieglaudos būtume ieškoję. Mums rūpėjo pabūti ar- čiau Vakarų, kad patektume į vakarinių aliantų rankas. Bal- landžio antroji pusė ir gegužės pradžioje tai ir įvyko. Džiaugė- mės visi.

(Bus daugiau)

Tulą kaltininkę gėdinasi parodyti savo veidą fotografams laike jos pirštų nuotraukos policijos raštinėje. Ji kaltinama nušovus asmenį nuo ko ji negali pabėgti. Dalykas vykstaš Washingtonė.

BLAIVYBĖS PLATINIMO PRIEMONĖS

Gyvenimo klaidos sie- los sparnus sulaužo" — Lazdynų Pelėda.

Žiūrint į dabartinių laikų A- merikos lietuvių visuomenės gy- venimo nuotaiką, atrodo, kad blaivybės idėjos platinimas tie- sioginiu būdu yra visai neįma- nomas. Girtavimo paprotis, lyg kokis visuotinis tvanas, rodo, baigia jau užlieti ir paskandinti alkoholio liunuose, ne vien lie- tuvių, bet ir kitas tautas, suda- rančias Amerikos visuomenės branduolį.

Girtauja abiejų lyčių pavie- niai, girtauja jaunimas, girtau- ja organizacijos, girtuoja inteli- gentija, girtauja tautinių gru- pų vadai, kurių pareiga, rodo, būtų nurodyti savo sekėjams aukštesnių idealų takus. Rodos, jau nebėra galimybės išlaikyti ir Dievo garbei pašvęstų įstaigų, pirmiausia neatidavus garbės,

nepasikloniojus alkoholio vel- niukui. Taip dalykams esant, kalbėti apie blaivybės platinimą, atrodo, lyg būtų bandymas pūsti prieš vėją.

Tačiau, ką aš čionai pasakiau dar nereikia beviltes žodžius, ir kad jau nėra jokių priemonių blaivybei platininti. Anaipol!

Nors, tiesa, alkoholio dievai- čio garbintojai yra gana skait- lingi, galingi, gerai organizuoti, bet tas dar nereikia, kad alko- holio įtakos plėtimuisi visuome- nėje negalima trukdyti ir pasto- ti jai kelią. Aš esu įsitikinęs, ir drįstu sakyti, kad blaivybė būtų galima sėkmingai platinėti ir pa- stoti kelią girtybės plėtimuisi, jei tik blaivininkai, nors ir ne- skaitlingi, pavartotų tą pačią taktiką ir priemones, kokias vartojamos girtybės platinimui.

Kokios priežastys patraukia žmones prie girtavimo? Man y- ra žinoma, kad daugelis žmonių, kurie pradeda lankyti girtavi- mo užėigas ir laikui bėgant vir- sta nepagydomais girtuokliais, ne dėl to, kad jie turėtų prigim- tą norą vartoti svaigalus, bet dažniausia dėlto, kad jie nesu- randa priemonių, kaip susirasti draugų, su kuriais galėtų pasi- dalyti mintimis, kasdieniais iš- spūdziais, pasiūnuoti ir linksmai praleisti laiką.

Man teko ne vieną girdėt sa- kant: "Jei žmogus visai negeris, tai nėra kur pasidėti iš nubodu- mo. Nei draugų tu turi, rodos, esi niekam nevertas, visų pa- neigtas žmogus pasaulyje. Bet užėini į klubą, salūną, tuoj su- sirandi draugų, išsigeri, pasi- šneki ir linksmai praleidi laiką."

Paskesniu laiku įėjo madon rengti vieni kitiem, taip vadinamus "pagerbimus". Skaitai laik- raščiuose, kad tokiame ir tokiai surengta pagerbimo vakaras, pasakyta kalbų. Bet dažniausia tie pagerbimo vakarai būna nie- kas daugiau, kaip tik girtavimo orgijos.

Kaip matote, girtavimo pa- protis prasideda nuo lankymo girtavimo užėigų, ieškant drau- gų, kad linksmose pašnekose praleisti laiką ir tuomi prašalint nubodumą. Tad blaivininkai ga- lėtų tuomi pačiu būdu kovoti prieš girtybę, būdami draugiš- ki, linksmūs, šnekūs; tas blaivi- ninkams nieko nekainuotų.

Blaivininkai taipgi galėtų rengti vieni kitiem ir pagerbi- mus. Kiekvienas blaivininkų su- sirinkimas galėtų būti vieno, ar kito blaivininko-kės pagerbimo vakaras, kuriame galėtų būt kalbomis nupasakojama jo, ar

jos gyvenimas, padeklamavimas eilių, padainuojama dainų. Jei girti suėję gali vieni kitiems reikšti linkėjimus, pagarbą, meilę, tai kodėl negalėtų tą pa- tį daryti blaivininkai blaiviu protu? Tai būtų daug gražesnis, kultūringesnis pagerbimo būdas negu girtavimas.

Rengiant tokius vieni kitiem kultūrinius pagerbimus, mes į- prasime gražiai, tvarkingai pa- reikšti mintis ir tuomi patys tapsime kultūringesniais. To- kius valgymo ir girtavimo pa- gerbimo būdus, kokie dabar į-ėjo madon rengti, aš laikau ne- kultūringais.

Nors, kaip pirmiau minėjau, kuomet dabar girtavimas taip išsiplėtojęs, kalbėti apie blaivy- bės platinimą, būtų lyg bandy- mas pūsti prieš vėją. Bet jei mes pažvelgsime į krikščiony- bės pradžios istoriją, tai pama- tysime, kad krikščionybė prasi- dėjo daug sunkesnėse aplinky- bėse, o vienok greit paplito po visą pasaulį.

Pagonys krikščionių neap- kentė, juos visai kankino, žu- dė. Žudant krikščionis, įvykdavo stebuklą, kurie patraukdavo ne- mažai pagonių prie katalikų ti- kėjimo. Vienok didžiausias iš visų stebuklų, kūr labiausia su- domino pagonis krikščionybės mokslu, buvo tas, kad krikščio- nys buvo tarp savęs draugingi. Vieni kitus gerbė, mylėjo. "Ana, žiūrėk, kaip tie krikščionys vieni kitus myli, vieni kitiem užjau- čia, tad jų mokslas turi būt ge- ras," sakydavo pagonys, ir tūkstančiai priėmė tikėjimą.

Taipgi ir blaivininkai šiais girtavimo laikais, nėra mėgia- mi, bet visai pašiepiami, pra- vardžiuojami. Tačiau mums gal- vų niekas nekąpja. Mes galim drąsiai veikti, platindami blaivybės idėją, kuri yra kaip gra- žiausias krikščionybės medžio žiedas. Mūsų veikimas bus sek- mingas ir atneš gražius darbo vaisius, jei mes būime tarp sa- vės draugingi, nuosirdūs, vieni kitiem užjaučianti, tada daug- lis pamatys, kad prisidėjęs prie blaivininkų gali įsigyti gerų, nuosirdžių, patikimų draugų, ir kad jų ieškoti nėra reikalo gir- tavimo užėigose. Tada blaivininkų — tų žiedų, ant to krikščio- nybės medžio atsiradusių ir galutinai apsidengs jais visas medis.

Mes neturim klubų, bei užėi- gų. Bet mes galim atidaryti kiekvienam ieškančiam gero, patikimo draugo savo namų du- ris.

Laikykim savo proto ir širdies lempas visad pilnas, to taip va- dinamo Dievo ir artimo meilės aliejaus, šviesiai liepsnojančias, o būkim tikri, kad šviesa nuga- lės tamsybes.

S. Bagnaitis.

RYTINIŲ VALSTYBIŲ ŽINIOS

NEW HAVEN, CONN.

Šauniai Pavyko Parapijos Bankietas

Sv. Kazimiero parapijos ban- kietas įvyko vasario 3 d., para- pios šventinėje. Dalyvavo apie 500 parapijiečių ir rėmėjų.

Kiekvienam atsilankius į sve- tainę darė didelį malonumą sko- ningai priruošti stalai. Tas vis- kas atlikta priežiūroje mūsų eksperto p. Kazio Deko.

Visiems susėdus, atsilanke garbės svečiai: Prelatas Jonas Ambotas iš Hartford; kun. M. Pankus iš New Britain, buvęs mūsų parapijos klebonas; kun. J. Valantiejus iš Waterbury; kun. J. Kazlauskas iš Bridge- port; kun. M. Cibulskas iš Na- shua, N. H., buvęs mūsų parapi- jos vikaras; kun. I. Abromaitis iš LeSallette Kolegijos; kun. J. Matutis iš New Britain; kun. Pranciškus iš Waterbury, ir kun. Benesėvičius iš New Bri- tain. Miesto mayoras p. William C. Celentano atvyko kiek vė- liau. Visi svečiai susėdo prie garbės stalo, prie kurio taip gi sėdėjo mūsų klebono sesutė po- nia Ona Eglė iš East Spring- field, Mass., ir p-lė Viola Gra- deck, mokytoja. Visi mūsų ko- lonijos karo veteranai, kurie yra jau grįžę sėdėjo prie garbės stalo su savo žmonomis bei my- limomis, taipgi vietos stambūs pramonininkai.

Malda prelatui kun. J. Ambo- tui atkalbėjus, visi sotinosi Die- vo dovanomis ir komplementavo šeiminkes ir šeiminkus.

Pasistotinus, prasidėjo pro- grama. Parapijos choro grupė sudainavo Amerikos ir Lietu- vos himnus. Po to klebonas kun. Edwardas Gradeckas prabilo į visus parapijiečius ir svečius, paaiškindamas šio vakaro tiks- lų ir laikydamas parapijos sko- lų sąrašą, pasikvietė sau į pa- gelbą ilgametį parapijos išdo globėją ir nenuilstantį kolonijos veikėją, p. Vladą Norkūną, taipgi antrą kuklų ir energingą

parapijos išdo globėją ir veikė- ją p. Mykolą Medelį, kad jam padėtų sudeginti parapijos mortgage. Čia ant stalo prieš kleboną buvo padėtas gražiai papuoštas tortas su penkiomis žvakutėmis, kaip ženklas mū- sų klebono penkių ir pusės me- tų didelios ir našios darbuotės. Klebonas su savo pagelbininkais uždega skolų sąrašą ir degina tą sąrašą.

Kalbas pasakė Prelatas kun. J. Ambotas, miesto mayoras William C. Celentano, kun. M. Pankus, kun. M. Cibulskas, kun. J. Kazlauskas, kun. J. Va- lantiejus, kun. K. Parėdna, mū- sų parapijos vikaras, pp. V. Norkūnas ir M. Medelis. Kun. K. Parėdna pakvietė vietos vei- kėją p. Kazį Deką pasakyti ke- lius žodžius, kuris visų parapi- jiečių vardu sveikino kleboną ir jam įteikė piniginę dovaną nuo parapijiečių ir šios kolonijos ge- rų klebono draugų bei parapi- jos rėmėjų, sumoje \$550.00 su knyga, kurioje tilpo aukotojų sąrašas su geriausiais linkėji- mais. Visi kalbėtojai teikė gra- žių komplimentų mūsų klebonui už jojo tokią gražią darbuotę mūsų parapijoje.

Klebonas tikrai buvo nuste- bintas šia dovana, ir pareiškė savo dėkingumą visiems, kurie prisidėjo prie šios dovanos.

Programai užsibaigus, sekė šokiai.

Čia tikrai priklausio garbės žodis visiems darbininkams, darbininkėms, rengėjams, Sv. Kazimiero parapijos choro na- rėms-riams ir Marijos Vaikelių draugijėlei už malonų patarna- vimą prie stalų, visiems aukau- tojams dovanų klebonui, taipgi p-nei M. Ramanauskenei, kuri daugiausiai aukų surinko. Taip- gi p-niai Šilinskienei ir p. Ka- žiui Dekui, kurio priežiūroje ši vakarinė buvo rengiama. Vie- nu žodžiu nuosirdūs acilū vi- siems, kurie kokių nors būdu prisidėjo prie šio vakaro pasi- sekimo. M.

ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKAS ŽODYNAS

Žodynas turėti savo knygyne yra be galo naudingas dalykas, nes jis yra geras kalbos mokytojas ir stiprus patarėjas. Mes siūlome Jums Angliškai-Lietuvišką Žodyną, ku- ria yra skaitomas vienas iš geriausių. Jo formatas dydis: 6 coliai per 4". 400 puslapių; kietais, stipriais audeklo aparais. Pardu- davo po \$4.00; dabar mes Jums siūlome bargeną—atiduodame už \$3.00. Mes jų nedidelį skaičių turime. Prašome skubiai užsisakyti.

Užsisakant žodyną, mums laiška rašyti nereikia, tik įdėti į konvertą kuponą su \$3.00, ir tuojau gausite puikų Angliškai-Lietuvišką Žodyną.

Užsakymus siųskite:

DARBININKAS

305 W. Broadway.

So. Boston 27, Mass.

"DARBININKO" ADMINISTRACIJAI:

Siūomi siūnciu \$3.00 ir prašau prisųsti Angliškai-Lietuvišką Žodyną:

Vardas

Adresas

Visų Lietuvių Mylimas ir Skandžiai Nukentėjęs Misijonierius

Tėvas Jonas Bružikas

Visiems Lietuviams Amerikoje Idomia Rašo Iš Tremtinystės!

Jo jaudinantieji laišakai yra spausdinami

"ŽVAIGŽDĖJE"

Skubėkite "ŽVAIGŽDĖ" užsisakyti!

Kaina — \$1.00 metams.

"ŽVAIGŽDĖS" ADMINISTRACIJA

488 E. Seventh St., So. Boston 27, Mass.

Kas supranta skirtumą, tas ima gerus daiktus... tai rodo kodėl taip garsus yra

PICKWICK

"ALE that is ALE"

TRADEMARK REGISTERED

BREWED BY HAPFINGER & CO., Inc., Boston, Mass. BREWERS SINCE 1870

Literatūros Skyrus

PALANGOS JUZĖ

Tęsinys

Cia diegia paprastai kopūstus, betvinius ir ropes; bulvių sodina daug. Valgo džiumusia mėsa; kiaušius daug laiko. Pasninkus stiepiasi užlaiko. Žuvies ne-gaudami perka silkes. Tiek-tėjime katalikų yra stin-rūs. Žmonių nekatalikų čia nėra. Žydų tikrai visur pri-viso.

Pirma, vyskupui ir kuni-gams draudžiant, visi buvo blaivi, degtinės nė raga-ne-ragavo, nugis jau (1862) at-sirado ir geriančių.

Žmonės, karališkais va-lidinami, užvis Viekšnių ir Triškių parapijų didžio-jausi, tankiai kišasi į ne sa-vo reikalus, gebia bylinė-tis, nesupranta gautos lais-vės ir tariasi viską gali da-ryti.

Bet jau grįžkime vėl prie Butkaus. Krikščionims ir mano darbui pasibaigus, gavau užmokėsi. Butkaus sūnus Izidorius palydėjo mane lig Kuršėnų; ėjau kiauurai per Šiaulius ir Ly-gumų parapiją ir pakliu-vau į Staciūnų sodžių pas Antaną Zajenkauskį. Čia apsciai gavęs darbo, siu-vau per keletą savičių.

Besidarbuijant sunkiai susirgo artimas kaimynas, Jonas, žmogus padoriai gyvenęs, pusamžis, turįs moterį ir vaikus. Jo pati parvežė kunigą iš Staciū-nų, Baranauską ir dakta-rą iš Šiaulių, bet tas nieko nepagelbėjo. Lionitui kas-kart silonyn einanti, viena davatkėlė skaitė Vadovą. Sergas nedaug tegirdėjo, nes jau žmonių nebepaži-ro. Kartais ai-ai-ai-aičiojo, lartais kriost tarsi pakir-do ir trūkt-trūkt rankas traukė. Kad gėrė kliukš-klukš vanduo tarsi į kubi-laitį krito. Kartais tarsi pūkus dviem pirštais nuo savęs lasė. Dar namų šu-nes per visą ligos laiką veniau kaukė. Vis tai rėkė artimą mirtį, todėl i-mumirė.

Vos tai išgirdau, dingt a-tėsi man į galva pasakyti rėmėk, išnešant kūną. Jau išnešėjau apie numi-rėlio darbus ir briet-lobė susirašiau, ką saky-sies, išnešuvėms atėjus, aš tie ten bėgs. Grabą į

šlėdes bimpit idėjus, aš stypit i tas išokės persi-žegnojau ir šiaip prabilau:

"Geriams žmonėms mir-tis yra daktas geras ir ga-las žmogaus vargu bei aša-vu: mirtis žmogų Dievo a-lusę pastatys, kur Dievą šis garbins ir matys.

"Šitai turime ir pakastu-vesų numirė geras Jonas. Jo mirtis pergandino mus visus, nes atsitiko ne laiku, vos pusėje amžiaus. Gailis jo motė, gailis vaikai, naš-lačiai palikę, gailis ir vi-si kaimynai. Dėlko tai gai-lis? Dėlto, jog moteriai bu-vo geru vyrų, su kuriuo niekuomet nesibarė; gailis vaikai, nes jiems buvo ma-lonių tėvų; gailis kaimy-nai, nes buvo padoriu ūki-ninku, lipšniu kaimynu ir išmintingu žmogui. Gai-lis dar dėlto, jog nustoda-mi Jono pritrūko gero sau-roveido. Pasakykit patys čia susirinkę į laidotuves,

DAINA

Ir auginom, ir kraitelį krovėm,
Ir laimūžę jai žemelėn lenkėm,
O varteliuos nusiminus stovi,
Rankeles gūžiai sumėrus verkia

Tai ir nuleidom, tai ir įkūrėm
Tave, vyriausią mūsų dukrelę,
Tai ir nurinkom šelmį vienuortį,
Tai nudaigojom žalią rūtelę...

Nežinojom, kad vargelis laukė,
Kad jis laukė anta viešo kelio,
Kad saulutę debesėlis niaukė,
Kad raselė krito ant kaselių...

Vai tu neverki, vai neradokai,
Vai nežūrėki, miela, namolei—
Kalne kvieteliai byra nunokė—
Negali palikti barelio broliai...

O jį verkia, rankeles vis gražo—
O skruosteliuos asarėlės žvilga,
Tai jį keikia likimą negražų,
Tai rūgoja usneles ir dilges...

Grįžkit, sūneliai, iš lygaus lauko
Tegu ten byra, kalne, kvieteliai,
Tik tenerauda, tik tenerauda
Jūsų sesutė, raiba gegelė...

O dukrelė, o vyrių vyriausia,
Vai tu nustoki kruvinai raudo-
jus —
Per laukelį, per lygių lygiausią
Išvauduoti broliai atjoja...

Vai tai paliksi anytos dvarą —
Vai tai mes duosim valių valelę,
Kad tau būt linksma, kad tau
būt gera,
Kad nematytum niekad varge-
lio...

J. Aistis.

LIETUVA

Tu buvai didi ir galinga
Kunigaiščių plati Lietuva,
Ir drebėjo totoriai, Maskva
Ir kiti mūsų priešai gausiai.

Ta galybė išorėdasi dingo —
Nubraižavo neįvykė kova —
Ir buvė pralaimėta nelaiminga
Kruviną bandė avų Lietuva.

Atkėlė ir džiugusminga,
Nors pavėlus kraujuos, bit
laisva —

Is vergijų lėjus gyva —

Taip tu esi gyvenimo vingiais
Vis laisva, išdidi ir galinga
Aranžina amžina Lietuva.

J. Aistis.

klausytojai, amžiną atilsį Jonas ar įvedė kurį jūsų į karčiamą ir apgirdė? Ar namuose savo vaišino kurį lig girtybės? Ar pasisavi-no bent mažiausią svetimą daiktą? Ar leido savo gal-vijus į svetimą rėžį? Ar pasiskolinęs nuo ko pini-gus neatdavė? Ar algą šeimyniškiams nusuko ar nutraukė? Nieko to neda-rė, nes buvo geru katali-ku. Jo arkliai, į Šiaulių tur-gų nuvažiuavus, neskambi-no dantimis lig išvakarų, nes degtinės negerdamas, vos pabaigęs mieste reika-lus grįžo namo. Neužkliuvo jo kumelės nė prie vienos karčiamos, nes tų nedorų namų nelankė. Kurs pa-vargėlis į jo namus atėjęs, negavo duonos griežinėlio ar sausos miltų? Kuomet Jonas rinkliavų ir mokes-čių neužmokėjo, kuomet su kuo bylinėjosi? Žodžiu sa-kant, gyvenimo amžiną atil-sį Jonas, kai pridera gy-venti geram katalikui. To-kiam tai žmogui, kaip sa-ko giesmė mūsų: mirtis y-ra daktas geras, galas vargų bei ašarų. Toksai stosis Viešpaties akivaiz-doje ir džiaugsis Jį regė-damas.

"Teisingai tad gi visi jo gailėdamiesi su atduksiu sakome: "Amžiną atilsį jo dūšelei!"

Nors, kaip žinome Jonas numirė su kunigu ir su šventais sakramentais, vienok, kad darbai jo, kai-lius žmogaus, nekludytų dūšelei jeiti į amžiną atilsį, jisai nori pasakyti jums, geri kaimynėliai, paskuti-nį kartą: sudievu. — Dėl tos priežasties šitai per mano lūpas sako: "Visų

pirma sudiev tau, gera ma-no moterėle, su kuria de-šimtį gyvendamas metų, laime ir nelaime dalinausi; sudiev jums vaikai, ku-riuos mylėjau ir norėjau išaukinti į gerus žmones; sudievu tau, mano šeim-ynele, kuri ištikimai man tarnavai; sudievu jums, kaimynai, su kuriais be-barnių gyvenau, o jei kurį kain norint užrūstinau, meldžiu jūsų dovanokite, nes ir aš mirdamas nė ant vieno nenelkiau, jei kuomet mano galvą išoko, man norint, į šviesą rėžti, atleis-ti, nes ir jūsų gyvuliai į mano įėjus ir vienas išis-dero. Šitai paglobti į karta sakau jums: sudiev. Jūs manes sueriziant nebesu-lauksite, bet aš jūsų atei-pant sulauksiu. Miriau pu-sėje mano dienu, ir jums taip pat gali atsitikti; to-dėl gyvenkite pagal įstaty-mo šventčiausio katalikų tikėjimo; nors jus, kaip šventą Lauryną, kurį čia Staciūnuose garbiname, ugnvje keptų, nepameskite tikėjimo, nes atstodami nuo katalikų būsite tikrai prakeiktais. Taip saugoda-miesi viso pikto, pakliūsite į dangų ir su manim pasi-regėsite, ką duok Viešpa-tie. Amen".

b. d.

MALDA UŽ LIETUVĄ

Viešpatie Dieve, Aukščiausias Valdovai.
Tavo vaikeliams — mums žodį leisk tarti!
Aukos, šventajai paskirtosios kovai,
Širdį sugrūvintą turi, Vadovai,
Rūpestį vieną! Leisk širdį atverti!

Žodį leisk tarti!

Vieno dalyko negalim iškęsti,
Vieno dalyko negalim tylėti!

Laisvę Tėvynei vėl teko prarasti!..
Viską, vai viską Tau trokštame pašvesti,
Teikis tik, Tėve, jos pasigailėti!

Teikis padėti!

Ji mus, brangioji, pagimdė, augino;
Ji mus jautriausiai globojo, mylėjo;
Grožio ir džiaugsmo tiek suteikė gryno!..
Vargas, nelaimė dabar jai užtvino.

Širdys mums plyšta, beklausant jos dėjo.
Reikia gynybo.

Reikia, oi reikia gynybo — galiūno.
Mes esam tvirti ir trokštame veikti!
Nepagalėsim nei turto, nei kūno!

Meldžiam tik Tėvo, Aukščiausio Galiūno,
Teikis Tėvynės nelaimę užbaigti,
Saulės suteikti!

M. V.

LIETUVIŲ GYVENIMAS

Senieji lietuviai girias di-nyčių neturėjo, bet jų vie-džiai gerbė ir augino, ža-toje buvo ažuolynai ir liek-lius medžius laikė, o pusia-sausius tikrai namų me-diegiams ir padarynei tekir-to, o sankrytomis ir sausa-tas vietas, gerbė ir godojo. Šakėmis namie šildėsi ir taip, juo naudingesnis me-gainiui įsikūrė atsikiemi-buvo, juo didžiau jį saugo-io; ne tik atskirus me-tojus, bet ir ištisas girias taupė ir šventomis laikė, iš-kiuri be girių kunigo ži-nios niekas ne vien žalio virbelio išlaužti, bet ir į-žengti tenai negalėjo, negu galą daromas kaip šventoj vietoj globos sau veizdėjo. Ažuolus ir ažuolynus visų didžiausiai gerbė, kurių malkomis, jų nuomone, reikėjo šventą ugnį tuo į-tempimu Dievo garbei kū-renti iki šio pasaulio pa-baigos, todėl ažuolus kirsti, kaip šventus medžius, patys kunigai šventais kirviais tegalėjo. Ne vien buvo paskirti toms girioms kunigai, kurie jas saugojo, be dėl didesnės jų orumo visų didžiausiojo ažuolo uoksuose palapine uždeg-tus savo dievų status lai-kė ir tenai meldėsi, šventą ugnį kūrėdami; nesgi, kaip tuojau regėjime, baž-

LIETUVA DIDŽI KARO METU

Sunkūs be galo laikai
Lietuvą brangią suspaudė:
Žūsta vergijoje vaikai;
Daugel jų priešais išsaudė.

Sodžių šimtai pelenuos
Vėjo nešiojami sauso!..
Žmonės tuščia aimanos:
Niekas negirdi, neklausio.

Kur didžiavysiai tautos?
Veltui jie mums besapnuos?
Nėra jų! Gal kitados
Bočių tėvai jais didžiavos!

Daug išbėgiojo!.. Kai kas
Rusijoje skursta iš bado;
Mes gi sau laužom rankas,
Likę našliai čia be vado.

Maironis.

NERIMO SEŠELIAI

Į paties spalvos degė
Spindėjo žiburiai,
O rinkosi, o ėjo
Linksni, jauni būriai.

Kaip beržas tarp arimų,
Čia rymau be draugų,
Ir ko ir ko taip liūdna,
Taip liūdna ir banga?

O žiburiai, o dainos
Ir mėlyna naktie,
Kodėl, kodėl jau metai
Ne tie, jau nebe tie?!

A. Ramėlis

TARP ŽOLIŲ

Guliu aukštiebiškas, vi-eina mažutis vabalėlis, o sas paskendes žolėje. Dide-lė žolė. Lyg koksa miškas žolė. Lyg koksa miškas žolė, net šakos siūbuo-ja. Ateina tiesiai į mane, visai jau nebetoli. Staiga sustoja ir pakelia aukštyn savo smailą snukutį. Usus kraipo. Nustebos, iš kur čia tas kalnas pievoje atsir-a-rebūtų atsirėmęs į storą šakotą dobilą. Stipriai lai-ko dobilas, net įlinkęs. O viršum manęs. O smilga ten dvi pievos diršės, arti-mai susiglaudusios tėvais liemenėliais. Tolėliau kiek-ną?..

— benyksta žolėje ūkano-je plačiai išsikesnoję kmy-nai. Vos vos krūpčioja po truputį, matyti, ramus vė-jelis siaučia per jų viršū-nes, skaito jų pribrendu-sius grūdėlius, laukia, ka-da, smarkiai papurtęs se-ną kmyną, nubarstys juos žemėn. O dar toliau, į šoną ir aukščiau, tik mainosi, tik žvilga skaisčiai žalsva siaura juostelė. Kas ten auga ir ar auga kas — ne-žinia, o gal tik taip švie-sa? Gal prasideda kokios naujos karalijos miškas, gal dar didesnės?..

Va, nuo tolo, nuo tolo at-

Ant kitos žolėlės lipa marga Dievo karvytė. Lipa taip rūpestingai, apeidama apsukui. Laukiu jos pasiekiant viršūnę. Ne! lipo, lipo ir perėjo ant kitos žo-lėlės. Pabuvusi ant jos tru-putį, leidžiasi žemyn. Ne-patiko ar ne ten pataikė, kur ėjo. Nusivylusi grįžta.

O čia, štai, visai pagal mano ranką narsiai tempia skruzdėlė kažin koki sva-rytą daiktą. Pakrutinau pir-štą, ir palindo po lapu. Pa-sislėpė...

Iš krūmų išsirovęs pūste-rėio smarkesnis vėjelis. Sušvilpė pievos, miškai. Paskui palinko ir nutilo. Ir staiga vėl atsistojo ir dar žemiau palinko. Ir švilpė ir nerimavo.

Pabarbeno man per kak-tą nusvirusi diršė. Tartum šaukia keltis ir eiti iš čia. Aš nenoriu keltis, nenoriu eiti. Kelio dabar akis į dangų. O danguje kur-ne-kur klydinėja palši debesė-liai. Ne visi palši. Klydinė-ja, kuopiasi, tai vėl sklais-tosi, skirstosi. Nesutaria. Va, vienoj vietoj, aukštai aukštai įstebėjau nublan-kusį mėnulį. Debesėlis bu-vo jį apglėbęs: paleido — tai ir įstebėjau. Kam jis rodosi dieną? Ir dar tuo-met, kada saulė šviečia! Užtat ir išblyškęs toks...

Kodėl toks didelis, toks begalinis dangus?.. Ir nie-kur niekur jo galo nėra ir nėra! Ir kokia mažutė žo-mė tose erdvėse! O koks aš mažas trupinėlis, priipęs prie žemės! Ir niekas ma-nęs neižiūrės.

Ir lekia, ir sukasi ta žo-mė, ir niekas nežino, kad aš prie josios prilipęs...

Ig. Šeinius.

veikiai galėjo kilti, turint lygiai pievas, laukus ir daržus, čia saugodamies nuo gaisru, idant, vienam trobesiui užsidegus, nega-lėtų ugnis prigauti kaimy-no trobesio, arba nutikus viename kaime kokiai bė-dai, kad antrasis, girdėda-mas savo kaimyno šunis lojant, pats galėtų tuo tar-pu pasitiekti ją nuo savęs remti ar antram pagalbą duoti, jei to būtų reikėję.

Ir taip išmintingai susi-tvarke, aukštaičiai ir žė-maičiai pagalbą ir atsargą vienas antram įsteigę, nes-gi taip gyvenant nebuvo tarp jų nei žodžiui, nei įta-rinai, neigi skriaudimui vietos. Santaika tarp jų buvo jiems visų pirmasis daiktas...

S. Daukantas.

Pasirė Lietuvos Sargai...

Lietuviai sportininkai, teniso čempionai. Lietuvių sūnus ir dukros visuomet ir visur pasižymi savo gabumais ir sumanumu ir jie yra civilizuoto pasaulio pagerbi-ti. Tik šiaurės barbaras pagieža ir pavydo kerštu degdamas kerta laisvę mylin-čių žmonių gyvybės siūlą ir be laiko varo į kapus... Gelbėkime Lietuvą!